Τὸ φύλλον δραχ. 2,50 καὶ διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν δραχ. 5

ΗΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Ἐγκεκριμένον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς ἐλεύθερον ἀνάγνωσμα δι' ὅλα ἐν γένει τὰ Σχολεῖα (1932)
Τιμηθὲν διὰ τοῦ Ἀργυροῦ Μεταλλίου τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν (1935).

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησία δραχμὴ 100. Ἑξάμηνη δραχ. 55. Τρίμηνη δραχ. 30.
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια διατιμ. 50, Ἀμερικῆς δολλάρια 3.— Ἀγγλίας καὶ ὅλων ἐν γένει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.
Ἑξάμηνοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΟ: 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἱουδήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον

Περίοδος Β'.—Τόμος 43ος | *Ἀθῆναι, 25 Ἀπριλλίου 1936* | *Ἔτος 58ον.—Ἀριθ. 21*

ΜΠΑΡΜΠΑ ΜΑΚΡΟΠΟΔΗΣ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ JEAN WEBSTER

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

—Ἄφησέ με τώρα ἥσυχη, Λίτζι, καὶ πήγαινε στὴ δουλειά σου. Δὲν ἔχω πια ἀνάγκη νὰ μὲ νταντεύῃς. Μεγάλωσα ἀρκετά.

Εἶναι ἀστεῖο νὰ βάλῃ κανεὶς μὲ τὸ νοῦ του αὐτὸν τὸν πανύψηλο, πελώριο, μακροπόδαρο ἄντρα (εἶναι τόσο μακροπόδαρος ὅσος καὶ σεῖς, καλέ μου Μπάρμπα) νὰ τὸν ἔχῃ στὴν ἀγκαλιά της ἡ κυρία Σέμπλ, καὶ νὰ τοῦ πλένῃ τὸ πρόσωπο.

Καὶ μάλιστα, ὅταν ἰδεῖ κανεὶς τὴν ἀγκαλιά της ὅπως εἶναι σήμερα. Ἔχει τρεῖς ἀγκαλιὲς καὶ δυὸ σαγόνια. Μὰ ὁ μάστερ-Τζέρβης λέει πὼς ἄλλοτε ἦταν λεπτὴ καὶ ζωηρὴ κι' ἔτρεχε πιὸ γρήγορα ἀπ' αὐτὸν τὸν ἴδιο.

Πῶς νὰ σᾶς περιγράψω ὅλα ὅσα κάνουμε; Ἔχουμε ὀργώσει ὅλα τὰ περίχωρα ἕνα γύρο, κι' ἐγὼ ἔμαθα νὰ ψαρεύω μὲ κάτι ἀστεῖες μυγίτσες καμωμένες ἀπὸ φτερό. Ἔμαθα καὶ σκοποβολὴ μὲ καραμπίνα καὶ μὲ περίστροφο. Ἔμαθα καὶ ἱππασία, ἀληθινὴ ἱππασία δηλ., νὰ καβαλλικεύω ἀντρίκια. Εἶναι καταπληκτικὸ τὸ πόση ζωὴ κρύβεται μέσα στὸ γέρικο σῶμα τοῦ γέρο-Γκρόβ. Τὸν θρέψαμε μὲ καθαρὸ κριθάρι τρεῖς ἡμέρες καὶ δυνάμωσε τόσο πολύ, ποὺ χύμηξε ἐπάνω σ' ἕνα μοσχαράκι καὶ κάντεψε νὰ μὲ τσακίσῃ· μὲ μεγάλη δυσκολία κατάφερα νὰ τὸν συγκρατήσω.

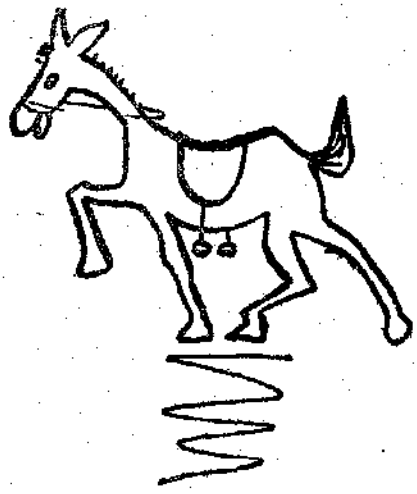

«Εἶναι καταπληκτικὸ τὸ πόση ζωὴ κρύβεται μέσα στὸν γέρο Γκρόβ».
(Σελ. 241, στ. α')

Παρασκευὴ

Τὴ Δευτέρα τὸ ἀπόγευμα ἀνεβήκαμε ἐπάνω στὸ Σκάϋ Χίλλ. Εἶναι ἕνα βουνό, ἐδῶ κοντά. Δὲν εἶναι βέβαια κανένα τρομερὰ ψηλὸ βουνό, οὔτε ἔχει χιόνια στὴν κορφή του, μὰ ὡστόσο, ὅταν κανένας ἐπιτέλους φτάσει στὴν κορφή, εἶναι ἀρκετὰ λαχανιασμένος. Οἱ πλαγιές τους χαμηλὰ εἶναι σκεπασμένες μὲ δάση, ψηλὰ στὴν κορφὴ ὅμως δὲν βλέπει κανεὶς παρὰ μόνο βράχους καὶ μούσκουλη. Καθήσαμε γιὰ νὰ ἰδοῦμε τὸ ἡλιοβασίλεμμα καὶ ἀνάψαμε φωτιὰ καὶ μαγειρέψαμε τὸ βραδυνό μας φαγητό. Τὸ μάγειρα τὸν ἔκανε ὁ μάστερ-Τζέρβης· ἔλεγε πὼς ἤξερε νὰ μαγειρεύῃ πολὺ καλύτερα ἀπὸ μένα —καὶ στ' ἀλήθεια ἤξερε, γιατὶ αὐτὸς εἶναι συνηθισμένος ἀπὸ ἐκδρομὲς καὶ κατασκηνώσεις στὸ ὕπαιθρο. Ὕστερα, κατεβήκαμε κάτω μὲ τὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ, καὶ ὅταν φτάσαμε στὸ μονοπάτι τοῦ δάσους ὅπου ἦταν σκοτεινά, φωτίζαμε τὸ δρόμο μας μ' ἕνα ἠλεκτρικὸ φαναράκι, ποὺ εἶχε φυλαγμένο στὴν τσέπη του. Ἦταν τόσο διασκεδαστικό!

Σ' ὅλο τὸν δρόμο δὲν ἔπαψε νὰ μιλάῃ καὶ νὰστειεύεται, μιλοῦσε δὲ πάντοτε γιὰ πολὺ ἐνδιαφέροντα πράγματα. Ἔχει διαβάσει ὅλα τὰ βιβλία ποὺ ξέρω, καὶ ἕνα σωρὸ ἀκόμη ποὺ δὲν τὰ ξέρω. Μοῦ κάνει στὰλήθεια ἐντύπωσῃ ἡ τόση πολυμάθειά του.

Σήμερα τὸ πρωΐ ἐκστρατεύσαμε γιὰ ἕνα μακρινὸ περίπατο καὶ μᾶς ἔπιασε βροχή. Τὰ ροῦχα μας ἔσταζαν ὁλόκληρα πρὶν προφτάσουμε νὰ τρέξουμε στὸ σπίτι, θὰ ἔπρεπε ὅμως νὰ βλέπατε τὴν κυρία Σέμπλ, ὅταν κάναμε τὴν ἐμφάνισή μας στὴν κουζίνα της.

—Ὦ, μάστερ-Τζέρβη! Ὦ μίς Γιούντη! Καλὲ σεῖς εἴσαστε μουσκεμμένοι ὡς τὸ κόκκαλο! Θεέ μου! Τί νὰ κάνω τώρα; Πάει τὸ ὡραῖο καινούργιο σακκάκι, καταστράφηκε ἐντελῶς!

Ἦταν πολὺ ἀστεία. Ἂν τὴν ἄκουγε κανεὶς θὰ νόμιζε πὼς ἐμεῖς εἴμαστε δυὸ ἄτακτα παιδιὰ δέκα χρόνων κι' ἐκείνη μιὰ μητέρα μπροστὰ στὰ κατορθώματά μας. Γιὰ μιὰ στιγμὴ φοβήθηκα πὼς δὲν θὰ μᾶς ἄφηνε νὰ φᾶμε μαρμελάτα μὲ τὸ τσάϊ μας.

Σάββατο

Χρόνια ἔχω ποὺ ἄρχισα αὐτὸ τὸ γράμμα, μὰ δὲν μοῦ ἔμενε οὔτε ἕνα λεπτὸ ἐλεύθερο γιὰ νὰ τὸ τελειώσω. Δὲν βρίσκετε πολὺ ὡραία αὐτὴ τὴ σκέψη τοῦ Στήβενσον;

«Ὁ κόσμος ἔχει τόσα πολλὰ ὡραῖα πράγματα, ποὺ μοῦ φαίνεται πὼς θὰ ἔπρεπε νὰ εἴμαστε ὅλοι εὐτυχισμένοι σὰ βασιλιάδες!»

Δὲν εἶναι λανθασμένη ἡ σκέψη

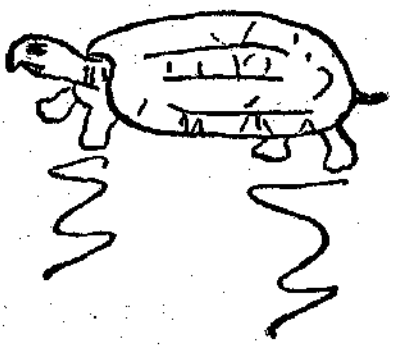

«Σᾶς στέλνω καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ μοναδικοῦ ψαριοῦ ποὺ τσάκωσα ἐγώ».
(Σελ 242, στ. β')

αὐτή. Ὁ κόσμος εἶναι γεμάτος ἀπὸ εὐτυχία ποὺ εἶναι ὑπεραρκετή γιὰ νὰ κανῇ τὸ γύρο ὅλου τοῦ κόσμου, φτάνει μονάχα νὰ εἴμαστε πρόθυμοι νὰ τὴ δεχθοῦμε, ἔτσι ὅπως μᾶς παρουσιάζεται. Τὸ μυστικὸ βρίσκεται ἀποκλειστικὰ στὴν ἱκανότητα τῆς προσαρμογῆς τοῦ κάθε ἀνθρώπου. Πρὸ παντὸς μάλιστα στὴν ἐξοχὴ ὑπάρχουν τόσα ὡραῖα πράγματα. Εἶμαι ἐλεύθερη νὰ περνάω ἀνάμεσα ἀπὸ τὸ κτῆμα καθενός, νὰ τσαλαβουτάω μέσα σὲ κάθε ποταμάκι, νὰ βλέπω τὴ θέα ἀπ' ὅπου μοῦ ἀρέσει· καὶ ὅλα αὐτὰ τὰ ἀπολαμβάνω τὸ ἴδιο ὅπως θὰ τἀπολάμβανα ἂν ἦσαν ἰδιοκτησία μου —καὶ μάλιστα χωρὶς νὰ ἔχω τὴν ὑποχρέωση νὰ πληρώνω καὶ φόρους.

. . . . . .

Τώρα ποὺ σᾶς γράφω εἶναι Κυριακή, ἡ ὥρα ἕντεκα τὸ βράδυ καὶ ὑποτίθεται πὼς βρίσκομαι εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ Μορφέως. Γιὰ δυστυχία μου ὅμως ἤπια καφὲ μετὰ τὸ φαγητὸ καὶ . . . ὁ Μορφεὺς ἔκανε φτερά.

Σήμερα τὸ πρωΐ ἡ κυρία Σέμπλ ἔλεγε στὸν κύριο Πέντλετον, μὲ ὕφος πολὺ ἀποφασιστικό:

— Πρέπει στὶς δέκα καὶ τέταρτο νὰ φύγουμε ἀπὸ δῶ γιὰ νὰ προλάβουμε νὰ εἴμαστε στὶς ἕντεκα στὴν ἐκκλησία.

— Πολὺ καλά, Λίτζι, ἀποκρίνεται αὐτός, ζέψε ἐσὺ τὴ σούστα καὶ ἂν δὲν εἶμαι ἕτοιμος, φύγε καὶ μὴ μὲ περιμένῃς.

— Θὰ περιμένουμε, λέει αὐτή.

—Ὅπως θέλεις, ἀποκρίνεται αὐτός. Μόνο μὴν ἀφήσῃς τὸ ἄλογο νὰ παρακουρασθῇ.

Καὶ τότε, μόλις ἡ κυρία Σέμπλ πῆγε νὰ ντυθῇ, ὁ μάστερ-Τζέρβης εἶπε τῆς Κάρης νὰ μᾶς ἑτοιμάσῃ φαγητὸ γιὰ νὰ πάρουμε μαζί μας, καὶ ἐμένα νὰ φορέσω τὸ κοστούμι μου τοῦ περιπάτου· μετὰ τὸ στρίψαμε ἀπὸ τὴν πίσω πόρτα καὶ πήγαμε νὰ ψαρέψουμε.

Τοῦτο ἀναστάτωσε φοβερὰ ὁλόκληρο τὸ σπίτι, γιατὶ στὸ Λὸκ-Γουΐλλω τὴν Κυριακὴ δειπνοῦν στὶς ἐννέα· ὁ μάστερ-Τζέρβης ὅμως διέταξε τὸ φαγητὸ νὰ εἶναι ἕτοιμο στὶς ἑπτὰ—διατάζει τὰ γεύματα ὅποτε τοῦ καπνίσει· κάνει σὰν νὰ βρισκόταν σὲ κανένα ἑστιατόριο—καὶ ἔτσι ἐμπόδισε τὴν Κάρη καὶ τὸν Ἀμασαΐ νὰ κάνουν τὸ συνηθισμένο τους περίπατο μὲ τὸ ἁμάξι. Εἶπε ὅμως πὼς αὐτὸ εἶναι γιὰ τὸ καλό τους, γιατὶ δὲν εἶναι σωστὸ νὰ βγαίνουν περίπατο χωρὶς νὰ συνοδεύουνται ἀπὸ κανένα ἀξιοσέβαστο πρόσωπο, καὶ ὕστερα τὸ ἤθελε γιὰ νὰ πάῃ περίπατο αὐτὸς ὁ ἴδιος. Ἔχετε γνωρίσει ποτὲ στὴ ζωή σας πιὸ παράξενο ἄνθρωπο ἀπ' αὐτόν;

Καὶ ἡ καϊμένη ἡ κυρία Σέμπλ ποὺ ἔχει τὴν πεποίθηση πὼς οἱ ἄνθρωποι ποὺ πηγαίναν τὴν Κυριακὴ στὸ ψάρεμα εἶναι καταδικασμένοι νὰ βράζουν μέσα σ' ἕνα καζάνι μὲ ἀναλυτὸ κατράμι κάτω στὴν Κόλαση; Εἶναι ἀπαρηγόρητη ποὺ δὲν ἔδωσε στὸν μάστερ-Τζέρβη καλύτερη ἀνατροφὴ ὅταν ἦταν μικρὸς καὶ εὔπλαστος ἀκόμη, ποὺ θὰ τῆς ἦταν πολὺ πιὸ εὔκολο. Καὶ ἐκτὸς ἀπ' αὐτό, ἤθελε τόσο νὰ ἐπιδείξῃ τὸν ἀναθρεφτό της στὴν ἐκκλησία!

Ὁπωσδήποτε ἐμεῖς ψαρέψαμε (δηλ. ὁ μάστερ-Τζέρβης τσάκωσε τέσσερα μικρὰ ψαράκια) καὶ τὰ ψήσαμε στὴ χόβολη γιὰ τὸ γεῦμα μας. Τὰ συχαμένα, ὅλο ξεγλιστροῦσαν ἀπὸ τὴν ξύλινη σκάρα ποὺ εἴχαμε κάνει μὲ κλαδιὰ κι' ἔπεφταν στὴ χόβολη, καὶ γι' αὐτὸ πῆραν μιὰ μικρὴ γεύση στάχτης, ὡστόσο αὐτὸ δὲν μᾶς ἐμπόδισε νὰ τὰ φᾶμε. Γυρίσαμε σπίτι στὶς τέσσερες, στὶς πέντε βγήκαμε περίπατο μὲ τὸ ἁμάξι, στὶς ἑπτὰ δειπνήσαμε καὶ στὶς δέκα μ' ἔστειλαν στὸ κρεββάτι—καὶ νάμαι τώρα καθισμένη μπρὸς στὸ γραφεῖο μου γιὰ νὰ σᾶς γράψω. Ἂς εἶναι, ἄρχισα νὰ νυστάζω.

Καληνύχτα
Γιούντη

Σᾶς στέλνω τὴν εἰκόνα τοῦ μοναδικοῦ ψαριοῦ ποὺ τσάκωσα ἐγώ.

Τετάρτη

Στὰ πρίμα τὰ πανιά, καπετὰν-Μακροπόδη! Ὄρτσα! Πόντζα! Γιὸ-χὸ χό! καὶ μιὰ μπουκάλα ρούμι!

Μαντεύσετε τί διαβάζω! Τὶς τελευταῖες ἡμέρες οἱ συνομιλίες μας ἦταν ὅλες γιὰ πειρατικὰ καὶ ναυτικὰ ζητήματα. Δὲν εἶναι ὡραῖο τὸ «Νησὶ τῶν Θησαυρῶν»; Τὸ διαβάσατε ποτέ σας, ἢ δὲν εἴχε γραφτεῖ ἀκόμη ὅταν εἴσαστε μικρός; Τοῦ Στήβενσον τοῦ πλήρωσαν μόνον τριάντα λίρες γιὰ τὰ συγγραφικά του δικαιώματα. Νομίζω πὼς δὲν συμφέρει νὰ εἶναι κανεὶς μεγάλος συγγραφεύς. Καλύτερα θὰ κάνω νὰ γίνω καθηγήτρια.

Μὲ συγχωρεῖτε ποὺ στὰ γράμματά μου ὅλο γιὰ τὸν Στήβενσον σᾶς κάνω λόγο. Δὲν ἔχω τίποτε ἄλλο ἀπ' αὐτὸν στὸ νοῦ μου τοῦτον τὸν τελευταῖο καιρό. Ἄλλωστε ἀποτελεῖ τὸ ἅπαντον τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Λὸκ-Γουΐλλω.

Εἶναι δυὸ βδομάδες ποὺ γράφω αὐτὸ τὸ γράμμα καὶ μοῦ φαίνεται πὼς εἶναι ἀρκετά. Μὴ μοῦ πῆτε ποτέ σας πὼς δὲν σᾶς γράφω λεπτομέρειες. Θὰ ἤθελα πολὺ νὰ βρισκόσαστε καὶ σεῖς ἐδῶ. Θὰ περνούσαμε τόσο ὡραῖα ὅλοι μαζί. Μοῦ ἀρέσει νὰ γνωρίζουνται οἱ φίλοι μου μεταξύ τους. Ἤθελα νὰ ρωτήσω τὸν κύριο Πέντλετον ἂν σᾶς ἔχει γνωρισεῖ πουθενὰ στὴ Νέα Ὑόρκη—φαντάζομαι πὼς εἶναι πολὺ πιθανὸν νὰ σᾶς γνωρίζει, μὲ τὴν ἴδια κοινωνία θὰ συναναστρέφεσθε καὶ σεῖς, καὶ ἀνακατεύεσθε κι' οἱ δυό σας μὲ τὰ ἴδια πράγματα μὲ φιλανθρωπίες καὶ τὰ παρόμοια,—ἀλλὰ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ τὸν ρωτήσω γιατὶ δὲν ξέρω τὸ πραγματικό σας ὄνομα.

Τὸ νὰ μὴ γνωρίζω τὸνομά σας εἶναι τὸ πιὸ ἀνόητο πρᾶγμα τοῦ κόσμου. Ἡ κυρία Λίππετ μοῦ τὸ εἶχε πεῖ πὼς εἶσθε ἰδιόρρυθμος, μὰ αὐτὸ πιὰ ξεπερνάει κάθε ὅριο.

Μὲ πολλὴν ἀγάπη
Γιούντη

Υ. Γ. Ξαναδιάβασα τὴν παροῦσα καὶ βρῆκα πὼς δὲν εἶναι ἀποκλειστικὰ γεμάτη μὲ Στήβενσον. Ἔχει καὶ ἕνα-δυὸ πληροφορίες γιὰ τὸν μάστερ-Τζέρβη.

(Ἀκολουθεῖ)

Μετάφρασις Α. Δ. καὶ Γ. Τ.

Η ΛΙΤΑΝΕΙΑ

—Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγ. καὶ τέλος—

Μπῆκαν μπροστὰ καὶ ξεκίνησαν, Ὁ παπὰς πήγαινε δίπλα κι' ἔψελνε ὁλόενα καὶ πίσω ἀκολούθαγε ὅλο τὸ ἄλλο χωριό, οἱ πιὸ πολλοὶ μαυροφορεμένοι· γιατὶ στὸν τόπο μας οἱ λόπες βαστοῦνε πολλὰ χρόνια γιὰ τοὺς πεθαμμένους τῶν σπιτιῶν. Μπρὸς-μπρὸς πηγαίναμε τὰ παιδιὰ καὶ ψέλναμε ταιριαστὰ μὲ τὴν ἀργὴ περιπατησιὰ τὸ Κύριε ἐλέησον.

Κάθε ποὺ σταυρώναμε τὰ μονοπάτια ἢ ποὺ περνούσαμε κοντὰ ἀπὸ ξωκκλήσια, ἡ λιτανεία σταματοῦσε καὶ γονάτιζε μονομιᾶς καταγῆς, σὰν ἕνας ἄνθρωπος, ὁ γέρο παπὰς ἔβγαζε τὸ καλυμμαύκι του, σήκωνε τὰ χέρια καὶ κοίταζε ἀκούνητος ψηλὰ κι' ἀπάγγελνε μία - μία τὶς διορισμένες εὐχές, ψέλνοντάς τες. Ἤτανε πολὺ γέρος, μὲ λίγα κάτασπρα μαλλιὰ καὶ μὲ μακρυὰ ἄσπρη γενειάδα ποὺ τρεμούλιαζε καθὼς ἔψελνε καὶ ἡ φωνή του ἦταν ἀδύνατη καὶ τρεμούλιαζε καὶ κείνη.

Ἕνα μικρὸ χωριό, γονατισμένο ἐκεῖδά, δεότανε στὸ Θεό του νὰ τὸ σώσῃ κι' ἦταν σὰν νὰ μὴν ὕπαρχε στὸν κόσμο ἄλλη γῆς ἀλλοῦ κι' ἄλλοι ἄνθρωποι.

Τώρα, μεγάλος πιά, σκαλίζω τὰ χαρτιὰ τοῦ πάππου μου ποὺ εἶναι ὅλο σταξιὲς κερὶ κι' ἀναθυμοῦμαι ἐκεῖνες τὶς ὧρες καὶ διαβάζω ἱερὰ λόγια ποὺ θαρρῶ πὼς ἀκόμη τ' ἀκοῦνε τ' αὐτιά μου.

«. . . . . Ἐλέησον, Ἐλεήμον, τῶν χειρῶν σου τὸ ἔργον, συγχώρησον ἡμῖν ὡς ἀγαθός, μὴ τῷ θυμῷ σου ἐλέγξῃς λαόν· ἀλλὰ κλίνον τὸ οὖς σου καὶ πρόσχες τῇ δεήσει ἡμῶν καὶ παράσχου τῇ γῇ σου ὄμβρους ὑδάτων, Κύριε . . . . .»

Μόλις ἀποτέλειωνε τὴ στερνὴ λέξη του ὁ παπάς, ἡ λιτανεία σηκωνόταν καὶ ξεκινοῦσε ξανά. Παιδιὰ καὶ μεγάλο: κάναμε τὸ σταυρό μας καὶ φέλναμε τὸ Κύριε ἐλέησον ὅλοι μαζὶ καὶ τρεῖς φορὲς τὸ Κύριε βρέξε. Κι' ἡ ἐρημικὴ λαγκαδιὰ ἀντιβοοῦσε καὶ τὸ ξανάλεγε κάθε φορὰ κι' ἐκείνη, μιὰ ἀπὸ δῶ καὶ μιὰ ἀπὸ κεῖ.

«. . . . Ὁ ἐξανατέλλων χόρτον τοῖς κτήνεσι καὶ χλόην τῇ δουλείᾳ τῶν ἀνθρώπων, σῶσον ἀνθρώπους σὺν κτήνεσι δεομένους σου.

«Βροχὴν ἐκούσιον καὶ ὄμβρον εἰρηνικὸν εὐφόρησον τῇ γῇ· καὶ σῶσον τὰ σύμπαντα, φιλάνθρωπε, ἡμῶν δεομένων σου . . . . .»

Κι' ἂν δὲν εἶχε πολλὲς ἁμαρτίες τὸ χωριό, ἡ Ἁγία Τριάδα ἔκανε τὸ θάμα της. Ὅπως τὄκανε τὴ χρονιὰ ποὺ διηγοῦμαι: Δὲν πέρασε κείνη ἡ μέρα, δὲν πέρασε ἡ ἄλλη, καὶ μιὰ στιγμὴ θολώσανε τὰ θεμέλια τ' οὐρανοῦ, θολώνανε καὶ σίμωναν, τὰ σύννεφα ξεμπουκάρανε ξαφνικὰ σὰν στρατὸς ἀλόγατα πέρα ἀπὸ τὸ στενό, κυνηγήθηκαν κάμποσο σὰν παλαβὰ στὶς ράχες, σμίγαν καὶ χωρίζαν καὶ ξανα σμίγαν, ὥσπου δὲν ἀφήσαν οὔτε ἀκρίτσα ποὺ νὰ μὴν τὴν κλείσουν.

Καὶ σὲ λιγάκι εἶχε πιάσει κιόλας ἡ βροχή. Στὴν ἀρχὴ πέσανε ἀριὲς - ἀριὲς καὶ χοντρὲς σταλαγματιὲς ποὺ ἀφήνανε μιὰ ὑγρὴ βούλα στὶς ψημένες πέτρες ὅπου χτυποῦσαν, ἔπειτα σφίξανε, σφίξανε, γίνηκαν μπόρα, ποὺ ἀχολογοῦσε τόσο εὐλογημένα σὲ κεραμίδια καὶ σὲ στέγες. Οἱ ἄνθρωποι δὲν μέναμε κλεισμένοι στὰ σπίτια τότε· μπᾶ, τί πείραζε κι' ἂν βρεχόμαστε, εἴμαστε ὅλοι βγαλμένοι σὲ λιακωτὰ καὶ σὲ δώματα καὶ φωνάζαμε ὁ ἕνας στὸν ἄλλον ἀπὸ σπίτι σὲ σπίτι καὶ λέγαμε χωρατὰ καὶ ξεκαρδιζόμαστε μὲ τὸ τίποτε.

Κι' ὅλα τὰ πρόσωπα ἀχνογέλαγαν ξαστερωμένα.

(«Οἱ Ξερριζωμένοι») ΒΑΣ. ΔΑΣΚΑΛΑΚΗΣ

ΟΙ ΚΟΥΚΛΕΣ ΤΗΣ ΜΙΡΑΝΤΑΣ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

Γ'.—*Ἡ ἀπρόσεχτη Ροζίνα*

Πολὺ μᾶς κόστισε ἡ ἀναχώρηση τοῦ Λουδοβίκου. Γιὰ πολλὴν ὥρα, σφίγγοντας στὴν ἀγκαλιά μου, γιὰ παρηγοριά, πότε τὴ μιά μου κόρη καὶ πότε τὴν ἄλλη, ἔχυνα μαῦρα δάκρυα, ἐνῶ κι' ἐκεῖνες, κι' ὅλα τους ἀδέρφια γύρω μας, ἔκλαιγαν τὸ ἴδιο.

Τὴν ἄλλη μέρα, τὸ πρωΐ, ἡ Ροζίνα πῆγε πάλι νὰ πνιγῇ ἀπ' τὸ κλάμμα, κι' ἀναγκάσθηκα νὰ τῆς πάρω τὸ ψωμί της καὶ τὸ γάλα της, γιατὶ δὲν μπορεῖ κανένας νὰ τρώῃ καὶ νὰ κλαίῃ. Ὕστερα, ποὺ σύχασε λίγο, τὴν ἔβαλα κι' ἔφαγε.

Κάθε πρωΐ, δίνω σ' ὅλα μου τὰ παιδιὰ ψωμὶ καὶ γάλα. Ἔτσι τρέφουνται λαμπρά. Κάπου-κάπου ὅμως, ἀντὶ γιὰ γάλα, τοὺς ψήνω κακάο, ποὺ κι' αὐτὸ εἶναι θρεπτικὸ καὶ τοὺς ἀρέσει πολύ.

Μιὰ μέρα, ἄκουσα τὸν Κουΐν-Κουΐν νὰ λέῃ, μὲ τὴν ἰδέα πὼς δὲν τὸν ἀκούω:

— Ὅλα τὰ θρεπτικὰ πράμματα εἶναι φριχτά! Τὸ μουρουνόλαδο, τὸ ρετσινόλαδο, πφ! τί ἀηδία!

—Κουΐν-Κουΐν! τοῦ φώναξα, σὲ ἀκούω! Λὲς ἀνοησίες. Ὅλα ὅσα σᾶς δίνω νὰ τρῶτε, εἶναι θρεπτικὰ καὶ ὡραῖα. Τὸ μουρουνόλαδο καὶ τὸ ρετσινόλαδο εἶναι γιατρικά. Βέβαια δὲν εἶναι γλυκά, μὰ ὠφελοῦν. Νὰ μὴ σὲ ξανακούσω, γιατὶ θὰ σὲ τιμωρήσω.

Ἀπ' ὅλα μου τὰ παιδιά, ὁ Κουΐν-Κουΐν εἶναι τὸ πιὸ κακὸ ὅπως, μὲ τὸ παπίστικο μοῦτρο του, εἶναι καὶ τὸ πιὸ ἄσχημο. Καὶ γενικά, ἔχω παρατηρήσει πὼς τὰ κορίτσια εἶναι πιὸ καλά, πιὸ μαλακὰ ἀπ' τἀγόρια. Νά, ἡ Ροζίνα μου κι' ἡ Μόνικα, τί καλὲς ποὺ εἶναι! Τὸ μόνο παράπονο ποὺ ἔχω ἀπ' αὐτές, εἶναι ποὺ ἡ Μόνικα κλαίει μὲ τὸ παραμικρό, κι' ἡ Ροζίνα

εἶναι ἀκατάστατη καὶ λερώνει τὰ ροῦχα της, ἐνῶ ἡ Μαργαρίτα, παραδείγματος χάρη, εἶναι πάντα καθαρή.

Τὸ πρωΐ, στὸ πρόγευμα, πάντα θἀναποδογυρισθῇ κάτι στὸ τραπέζι καὶ θὰ λερωθῇ τὸ τραπεζομάντηλο, Σήμερα αὐτὸ ἔγινε ἐξαιτίας τῆς Ροζίνας. Εἶναι τόσο ἀπρόσεχτη! Μοῦ ἔρχεται νὰ τὴ μαλλώσω, μὰ δὲν μοῦ βαστᾷ ἡ καρδιά, γιατὶ ἔχει ἕνα τόσο ὄμορφο προσωπάκι ποὺ χαμογελάει τόσο γλυκά! Κι' ὅμως τὰ ροῦχα της εἶναι πάντα ἄνω-κάτω, ὁ μποῦστος της ξεκουμπωμένος ἀπὸ πίσω, οἱ κόπιτσές της βγαλμένες, οἱ κουμπότρυπές της σχισμένες, καὶ τὰ μαλλιά της τόσο ἀκατάστατα, ποὺ πρέπει νὰ φορῇ

πάντα σκοῦφο, ἀκόμα καὶ στὸ κρεββάτι. Ἡ Ροζίνα λοιπὸν μὲ μιὰ ἀδέξια κίνηση ἀναποδογύρισε σήμερα τὸ φλιτζάνι της μὲ τὸ γάλα, καὶ τὴν ἔβαλα νὰ καθαρίση μόνη της τὸ τραπέζι, γιὰ νὰ μάθη νὰ εἶναι ἄλλη φορὰ πιὸ προσεχτική.

Ὑπάκουσε πρόθυμα ἡ καϊμένη καί, γελαστὴ πάντα, σκούπισε τὸ γάλα μὲ τὸ μαντήλι μου· (ἐννοεῖται ὅμως, τὴ βοήθησα κι' ἐγώ...)

(Ἀκολουθεῖ) Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΟΙ ΑΘΗΝΑΙΟΙ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ

Ἀγαπητοί μου,

ΥΠΑΡΧΕΙ ἐδῶ ἕνας σύλλογος, μιὰ ἑταιρεία, ποὺ λέγεται «Ἕνωσις Ἀθηναίων τοῦ Τόπου». Τί θὰ πῇ αὐτό; Ποιοὶ εἶναι οἱ Ἀθηναῖοι τοῦ Τόπου; Μά, ἁπλούστατα, ἐκεῖνοι ποὺ ἔχουν γεννηθεῖ στὴν Ἀθήνα, καὶ προπάντων ἐκεῖνοι ποὺ κατάγουνται ἀπὸ παλιὲς ἀθηναϊκὲς οἰκογένειες. Οἱ γηγενεῖς, οἱ γνήσιοι, οἱ ντόπιοι, οἱ *βέροι*, οἱ ἀληθινοί. Γιατί οἱ ἄλλοι ποὺ μένουν ἁπλῶς, στὴν Ἀθήνα, ἐγκαταστημένοι εἴτε ἀπὸ λίγο εἴτε κι' ἀπὸ πολὺν καιρὸ—ἐγὼ π. χ. ποὺ γεννήθηκα στὴν Πόλη καὶ μεγάλωσα στὴ Ζάκυνθο—μπορεῖ νὰ λέγουνται Ἀθηναῖοι, δὲν εἶναι ὅμως καθόλου. Κι' ὅπως συμβαίνει σ' ὅλες τὶς μεγάλες πόλεις, τὶς πρωτεύουσες, ποὺ πάντα τραβοῦν κόσμο καὶ κοσμάκη ἀπὸ τὶς ἐπαρχίες, αὐτοὶ οἱ ξένοι, οἱ *ἐπήλυδες*, εἶναι κι' οἱ περισσότεροι. Μέσα στὸ πλῆθος τους, καὶ στὸ ἄλλο πλῆθος τῶν παρεπιδήμων—ἐκείνων ποὺ ἔρχουνται γιὰ λίγον καιρό, γιὰ ὁ ποθέσεις τους ἢ γιὰ διασκέδαση—οἱ καϊμένοι οἱ γηγενεῖς χάνουνται σκορπισμένοι. Καὶ γι' αὐτὸ αἰσθάνουνται τὴν ἀνάγκη νὰ μαζεύουνται, νὰ ξαναβρίσκουνται, καὶ κάνουν συλλόγους καὶ ἑταιρεῖες, ὅπως εἶναι τῶν «Παριζιάνων τοῦ Παρισιοῦ» (Parisiens de Paris) καὶ τῶν «Ἀθηναίων τοῦ Τόπου», τῆς Ἀθήνας.

Εἶναι αὐτοὶ ποὺ λέγουνται καὶ *Γκαγκαραῖοι*, γιατὶ τὸν παλιὸ καιρὸ οἱ πρόγονοί τους ἔλεγαν *γκάγκαρη* τὸ μάνταλο τῆς πόρτας, Ἀλλὰ καὶ «τὰ σῦκα τὰ ἔλεγαν *τσούκα*, καὶ τὸ βάτραχο... *μπακακᾶν*», ὅπως ἔγραφε γι' αὐτοὺς ἕνας σοφὸς Ἕλληνας τοῦ ΙΣ' αἰῶνα σ' ἕναν ἄλλο σοφὸ Εὐρωπαῖο, ἐλεεινολογώντας τὸ γλωσσικὸ κατάντημα τῶν ἀπογόνων τοῦ Πλάτωνα καὶ τοῦ Δημοσθένη. Ἔ, τί νὰ γίνῃ! Οἱ νεώτεροι Ἀθηναῖοι—οἱ Ἀθηναῖοι τῶν Βυζαντινῶν χρόνων καὶ τῆς Τουρκοκρατίας—δὲν μποροῦσαν φυσικὰ νὰ μιλοῦν σὰν τοὺς Ἀθηναίους τοῦ Χρυσοῦ Αἰῶνα καὶ τοῦ Περικλῆ. Εἶχαν ὅμως κι' αὐτοὶ τὴ γλῶσσα τους, κι' ἦταν περήφανοι γιὰ τὸν ἔνδοξο τόπο ποὺ κατοικοῦσαν καὶ τὸν ἀγαποῦσαν, κι' ἔκαναν ὅ,τι μποροῦσαν γι' αὐτόν, καὶ τὸν ὑπερασπίζουνταν πότε μὲ τὴ δύναμη καὶ πότε μὲ τὴν πολιτική τους, καὶ κατάφερναν νὰ ἔχῃ προνόμια κι' ἀπὸ τοὺς Βυζαντινοὺς κι' ἀπὸ τοὺς Τούρκους. Θυσιάζουνταν μάλιστα γιὰ τὸν τόπο τους καὶ τὰ προνόμιά του, ὅπως ὁ περίφημος Σκρῆς καὶ ἄλλοι. Ἀπ' αὐτοὺς τοὺς παλιοὺς Ἀθηναίους κατάγουνται οἱ σημερινοί, καὶ πολλὲς ἀθηναϊκὲς οἰκογένειες ποὺ ἀναφέρουνται στὴν ἱστορία τῆς Τουρκοκρατίας, σώζουνται ἀκόμα στὴν Ἀθήνα—Σκρῆδες, Μπενιζέλοι, Γέροντες, Σκουζέδες, Ματρόζοι, Τουφεξῆδες, Τσάχηδες κτλ. κτλ.

Ἀλλὰ κανένας δὲν ἀγάπησε τὴν παλιὰ Ἀθήνα καὶ τοὺς παλιοὺς Ἀθηναίους, ὅσο ὁ ἱστορικὸς καὶ λογοτέχνης Δημήτριος Γρ. Καμπούρογλους, ὁ γηραιὸς ἀκαδημαϊκός, κι' αὐτὸς γηγενὴς Ἀθηναῖος, ποὺ ἡ μητέρα του ἦταν ἀπὸ τὴν οἰκογένεια Γέροντα. Ὅλη του τὴ ζωὴ τὴν πέρασε μελετώντας καὶ γράφοντας γιὰ τὴν Ἀθήνα καὶ τοὺς Ἀθηναίους, προπάντων τῆς Τουρκοκρατίας. Ἐξέθαψε τὴν ἱστορία της—ἱστορία τεσσάρων αἰώνων—ἐξήγησε τὰ μνημεῖα της, ἔσωσε τοὺς θρύλλους της καὶ τὶς παραδόσεις, κι' ἐπερίγραψε τὸν τόπο σπιθαμὴ πρὸς σπιθαμή. Δὲν ὑπάρχει στὴν Ἀθήνα γωνία γῆς, δὲν ὑπάρχει πέτρα, ποὺ νὰ μὴν τὴν ξέρῃ ὁ Καμπούρογλους. Μὰ οὔτε ἀθηναϊκὴ οἰκογένεια ποὺ νὰ μὴν ξέρῃ τὴν ἱστορία της ὡς ἐκεῖ ποὺ χάνεται στὸ σκοτάδι τοῦ χρόνου. Εἶναι ὁ «Ἀθηναιογράφος». Κι' ὁ ἱστορικός, κι' ὁ ποιητής, κι' ὁ ὑμνητής, ἐμπνευσμένος πάντα ἀπὸ τὴν ἀκοίμητη ἀγάπη του, τὴ μεγάλη του λατρεία. Ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς ὀγκώδεις τόμους τῆς *Ἱστορίας τῶν Ἀθηνῶν* καὶ τῶν *Μνημείων* της, ἔχει γράψει καὶ ἀθηναϊκὰ μυθιστορήματα, διηγήματα, ποιήματα, παραμύθια· χωριστὰ τἀθηναϊκά του χρονογραφήματα καὶ σημειώματα—μὲ τὸνομά του καὶ τὸ ψευδώνυμο *Ἀναδρομάρης*—ποὺ κι' αὐτὰ ἀποτελοῦν ὁλάκερους τόμους. Κι' ἕν' ἀπὸ τὰ καλύτερα ἔργα του εἶναι οἱ «Ἀττικοὶ ἔρωτες», ὅπου διηγεῖται τὴν περίφημη ἱστορία τοῦ Μπάϋρον μὲ τὴ Θηρεσία Μακρῆ, τὴν Κόρη τῶν Ἀθηνῶν, καὶ λαβαίνει ἀφορμὴ νὰ δώσῃ μιὰ ὁλοζώντανη εἰκόνα τῆς ἀθάνατης αὐτῆς πόλης ὅπως ἦταν τὰ τελευταῖα χρόνια τῆς δουλείας καὶ τὶς παραμονὲς τῆς Ἐπανάστασης.

Πῶς νὰ μὴν ἀγαποῦν καὶ νὰ μὴν τιμοῦν οἱ Ἀθηναῖοι τοῦ Τόπου αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο; Ἔτσι τοῦ ἔστησαν καὶ τὴν προτομή του, στὴν καρδιὰ τῆς παλιᾶς Ἀθήνας, στὴν Πλάκα, στὴν πλατεῖτσα τῆς Φιλομούσου Ἑταιρείας. Καὶ τὴν περασμένη Κυριακή, μὲ σεμνότητα κι' ἐπισημότητα, ἔγιναν τἀποκαλυπτήρια. Ὁ Δήμαρχος, μὲ λίγα λόγια, ξεσκέπασε τὸ μνημεῖο κι' ὕστερα μίλησαν ἐπὶ τόπου οἱ κκ. Περ. Ι. Ἀργυρόπουλος, Δημ. Σκουζὲς καί, στὸ γεῦμα ποὺ δόθηκε τὸ ἴδιο μεσημέρι στὸ «Διεθνές», οἱ κκ. Τ. Τσόχας καὶ Δ. Γέροντας. Παρὼν σ' ὅλ' αὐτά, ἐννοεῖται, κι' ὁ Καμπούρογλους. Εἶχε ἔτσι τὴ μεγάλη εὐτυχία, νὰ ἰδῇ ζωντανὸς στημένη τὴν προτομή του. Καὶ μπορεῖ κανεὶς νὰ φανταστῇ μὲ πόση συγκίνηση εὐχαρίστησε στὸ τέλος τὴν Ἕνωση ποὺ τοῦ ἔκαμε τὴ σπάνια μὰ δίκαιη αὐτὴ τιμή, καὶ τοὺς ρήτορες ποὺ τοῦ ἔπλεξαν τὸν δίκαιο παν̓ηγυρικό.

Σᾶς ἀσπάζομαι ΦΑΙΔΩΝ

ΑΠ' ΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΣΤΗΝ ΚΟΡΗ ΜΟΥ

ΤΟΣΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

Τόσα τραγούδια σοῦγραψα,
Μ' ἀκόμα εἶναι κρυμμένο
Τὸ διαλεχτὸ κι' ἀτίμητο
Ποὺ ἄδικα τὸ προσμένω...

Τόσα τραγούδια σοῦγραψα,
Μ' ἀκόμα δὲν ἐφάνη
Ἐκεῖνο ποὺ θὰ μοῦβαζε
Στὸ μέτωπο στεφάνι.

Τόσα τραγούδια σοῦγραψα
Γλυκὰ κι' ἀγαπημένα,
Μὰ ὅμως κανένα, ἀλίμονο,
Εἶν' ἄξιο γιὰ σένα.

Τόσα τραγούδια στ' ἄδικα
Γραφτήκανε στὸ λέω,
Γιατὶ ὅ,τι κλείνω σὴν καρδιὰ
Κρυφὸ κι' ἀβυσσαλέο

Μέα' στὸ χαρτὶ δὲν μπόρεσα,
Μικρή μου, νὰ στὸ δώσω,
Τόσα τραγούδια στ' ἄδικα
Κι' ἄς σὲ λατρεύω τόσο...

Γι' αὐτό, σὰ 'να γλυκόλαλο
Πουλί, λέω τοὺς σκοπούς μου,
Κι' ἔτσι ἡ Καρδιὰ σοῦ χάρισε
Ὅσα δὲν φτάνει ὁ Νοῦς μου!..

ΛΙΛΑ ΚΑΡΑΚΑΛΟΥ-ΚΑΡΑΝΙΚΟΛΑ

ΟΙ ΕΞΩΦΡΕΝΙΚΕΣ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ ΤΟΥ ΠΕΤΡΟΥ ΑΝΤΙΦΕΡ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΥΠΟ ΙΟΥΛΙΟΥ ΒΕΡΝ

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Ὁ Ἀντιφὲρ ἐχλώμιασε.

— Μήπως, εἶπε, κι' ὁ κόλπος τοῦ Ὀμάν;..

— Μὴ φοβᾶστε, τὸν ἡσύχασε ὁ ἀνιψιός του. Ἐκεῖ πέρα δὲν ἔχει ἠφαίστεια. Καὶ τὸ νησὶ ποὺ διάλεξε ὁ Καμοὺλκ θὰ μένῃ στὴ θέση του ὡς τὴ συντέλεια τοῦ κόσμου!

Ἀφοῦ πέρασε καὶ τὰ νησιὰ Γκότζο καὶ Μάλτα, ὁ «Στήρσμαν» πλησίασε πολὺ τὴν αἰγυπτιακὴ ἀκτή. Πέρασε κι' ἀπέξω ἀπὸ τὴν Ἀλεξάνδρεια. Νὰ καὶ τὸ δίχτυ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Νείλου, σὰ μιὰ πελώρια βεντάγια ἀνάμεσα Ροζέττης καὶ Δαμιέττης. Τὸ πρωὶ τῆς 7 τοῦ Μάρτη βρισκόταν κοντὰ στὸ Πόρτ-Σαΐδ.

Τὸ κανάλι τοῦ Σουὲζ κατασκευαζόταν τότε ἀκόμα, ἀφοῦ δὲν ἐγκαινιάσθηκε παρὰ στὰ 1869. Τὸ ἀτμόπλοιο λοιπὸν ἀναγκάσθηκε νὰ σταθῇ στὸ Πόρτ-Σαΐδ. Εἶναι μιὰ ὡραία πόλη μὲ χρῶμα εὐρωπαϊκό. Μεγάλα σπίτια, κομψὲς βίλλες, ἐκκλησίες, νοσοκομεῖα, μαγαζιά, καὶ μιὰ γαλάζια λίμνη, ἡ Μεντζάλη, σπαρμένη μὲ καταπράσινα νησάκια, ποὺ ἀνάμεσά τους γλιστροῦν ψαρόβαρκες.

Ὁ καπετὰν-Ἀντιφὲρ κι' οἱ δικοί του ἀποχαιρέτησαν τὸν πλοίαρχο Σὶπ μὲ θερμότατες εὐχαριστίες γιὰ τὶς περιποιήσεις ποὺ τοὺς ἔκαμε στὸ πλοῖο του, καὶ τὴν ἄλλη μέρα πῆραν τὸ σιδηρόδρομο ποὺ λειτουργοῦσε τότε ἀπὸ τὸ Πόρτ-Σαΐδ στὸ Σουέζ.

Μόλις βγῆκαν στὸ σταθμό, εἶδαν δυὸ πολὺ γνωστοὺς ἰθαγενεῖς. Ὁ ἕνας τοὺς χαιρετοῦσε μ' ἕνα σωρὸ τεμενάδες· ὁ ἄλλος στεκόταν ψυχρὸς κι' ἀδιάφορος.

Ἦταν ὁ Μπὲν-Ὀμὰρ καὶ ὁ Ναζίμ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'

Ὅπου ὁ Ζίλδας Τρεγκομαὶν δηλώνει πὼς ὁ φίλος του Ἀντιφὲρ κινδυνεύει νὰ τρελλαθῇ.

Κάμποσες ἡμέρες πρὶν εἶχε φθάσει στὸ Σουὲζ ὁ Σκοὺκ μὲ τὸν συμβολαιογράφο, καὶ φαντάζετκι καθένας μὲ τί ἀνυπομονησία περίμεναν τοὺς Μαλουΐνους.

Ὁ Μπὲν Ὀμὰρ ἐξακολουθοῦσε τοὺς τεμενάδες του, μὰ ὁ Ἀντιφὲρ ἔκαμ' ἕνα νεῦμα κι' οἱ σύντροφοί του δὲν κουνήθηκαν. Προσποιήθηκαν μάλιστα πὼς εἶχαν μιὰ συνομιλία ποὺ τοὺς ἀπασχολοῦσε τόσο, ὥστε νὰ μὴν προσέχουν τίποτα καὶ κανένα.

Ὁ Μπὲν-Ὀμὰρ τοὺς ἐπλησίασε μὲ τὸ συνηθισμένο του δουλικὸ ὕφος

Οὔτε τὸν κοίταξαν καθόλου. Κι' ὁ δυστυχισμένος ἐκεῖνος ἀναγκάσθηκε νὰ φωνάξῃ;

— Κύριε Ἀντιφέρ!.. Κύριε Ἀντιφέρ!.. Ἰδῆτε με ἐπιτέλους.

Τότε μόνο καταδέχθηκε νὰ τὸν ἰδῇ ὁ Ἀντιφέρ. Μὰ ἔκαμε πὼς δὲν τὸν γνωρίζει.

—Ἐγώ... ἐγὼ εἶμαι... εἶπε ὁ Μπὲν-Ὀμάρ.

— Ποιὸς ἐσεῖς;

—Ἐγώ. καλέ! Ὁ Μπὲν-Ὀμάρ, ὁ συμβολαιογράφος ἀπὸ τὴν Ἀλεξάνδρεια... Δὲν μὲ θυμᾶστε;

— Γνωρίζετε αὐτὸν τὸν κύριο; ρώτησε τοὺς ἄλλους ὁ Ἀντιφέρ, κλείνοντας τὸ ἕνα μάτι.

— Νομίζω, ἔκαμε ὁ Ζίλδας ποὺ ἄρχισε νὰ λυπᾶται τὸν συμβολαιογράφο. Εἶναι ὁ κ. Μπὲν-Ὀμὰρ ποὺ ἐλάβαμε τὴν εὐχαρίστηση νὰ τὸν γνωρίσουμε...

—Ἀ, ναί, ναί... εἶπε ὁ Ἀντιφέρ, σὰ νὰ τὸν θυμήθηκε τώρα μόλις· ὁ κ. Μπὲν-Ὀμάρ;

—Ὁλόκληρος!

— Καὶ τί γορεύετε ἐδῶ;

— Τί γυρεύω ἐδῶ;.. Μὰ ἤρθα καὶ σᾶς περίμενα!

— Μέ περιμένατε, μένα;

— Βεβαιότατα! Τὸ ξεχάσατε; Δὲν ἐδώσαμε ραντεβοῦ στὸ Σουέζ;

— Ραντεβού; γιὰ τί πρᾶγμα;

— Γιὰ τί πρᾶγμα;!.. Μὰ γιὰ τὴ διαθήκη τοῦ Καμοὺλκ-πασᾶ! τὰ ἑκατομμύρια στὸ νησάκι...

—Ἀ! στὸ νησάκι μ ο υ θέλετε νὰ πῆτε...

— Ναί, στὸ νησάκι σας... Βλέπω πὼς ἡ μνήμη σᾶς ξανάρχεται... Ἐπειδὴ λοιπὸν ἡ διαθήκη μ' ἐπιφορτίζει νὰ...

— Σύμφωνοι, κύριε Μπὲν-Ὀμάρ!..

Κι' ὁ Ἀντιφὲρ ξεκίνησε, γνέφοντας στὸν Ζίλδα καὶ στὸν Ζυχὲλ νὰ τὸν ἀκολουθήσουν.

Μὰ ὁ Μπὲν-Ὀμὰρ ἐτόλμησε νὰ τὸν σταματήσῃ ρωτώντας:

— Κι' ἐδῶ στὸ Σουέζ... ποῦ θὰ μεινετε;

— Σ' ἕνα ὁποιοδήποτε ξενοδοχεῖο, ἀποκρίθηκε ὁ Ἀντιφέρ.

— Σᾶς κάνει τὸ ξενοδοχεῖο ποὺ μένουμε ἐγὼ κι' ὁ γραμματικός μου;

— Μοῦ εἶναι ἀδιάφορο. Γιὰ σαρανταοκτὼ ὧρες ποὺ πρόκειται νὰ μείνουμε στὸ Σουέζ...

— Σαραντασκτὼ ὧρες; ἔκαμε ὁ Μπὲν-Ὀμὰρ μὲ ὁλοφάνερη ἔκπληξη κι' ἀνησυχία. Μὰ... δὲν ἐφτάσατε λοιπὸν στὸ τέρμα τοῦ ταξιδιοῦ σας;

— Σὲ ποιὸ τέρμα; ἀποκρίθηκε ὁ Ἀντιφέρ. Ἔχουμε ἀκόμα καιρό. Θὰ κάμουμε κι' ἄλλο μεγάλο ταξίδι.

— Διὰ θαλάσσης;

—Ἀμ' διὰ ξηρᾶς; Νησὶ πᾶμε νὰ βροῦμε!

Ὁ Μπὲν-Ὀμὰρ ἐχλώμιασε σὰ νὰ βρισκόταν κιόλα μέσα σὲ πλοῖο μὲ τρικυμία.

— Νησί, ναί... ψιθύρισε.

— Καὶ τὸ ταξίδι αὐτό, ἂν ἐπιτρέπετε, θὰ τὸ κάμουμε μὲ τὸν Ὤξο ποὺ πάει ὡς τὴ Βομβάη...

— Στὴ Βομβάη;!

— Καὶ ἀναχωρεῖ ἀπὸ τὸ Σουὲζ μεθαύριο. Φροντίστε λοιπὸν νὰ βγάλετε μπιλλιέτο, ἀφοῦ ἡ συντροφιὰ σας μᾶς ἐπιβάλλεται.

— Μὰ ποῦ βρίσκεται λοιπὸν αὐτὸ τὸ νησάκι; Ἐγὼ ἐνόμιζα κάπου ἐδῶ κοντά...

—Ἐκεῖ ποὺ βρίσκεται, κύριε Μπὲν-Ὀμάρ!

Καὶ λέγοντας ἔτσι, ὁ καπετὰν-Ἀντιφὲρ ἀπομακρύνθηκε μὲ τοὺς συντρόφους του καὶ μπῆκε στὸ πλησιέστερο ξενοδοχεῖο. Ἕνας ἀχθοφόρος ἀπὸ τὸ σταθμὸ ἀκολουθοῦσε τοὺς ταξιδιῶτες μὲ τὶς λίγες τους ἀποσκευές.

Ὁ συμβολαιογράφος ἀπόμεινε κατάπληκτος κι' ἀπελπιομένος. Τόσο μεγάλο θαλασσινὸ ταξίδι θὰ ἔκανε; Ὤ, ἂν δὲν ἦταν νὰ πάρῃ ἕνα ἑκατομμύριο, καὶ προπάντων ἂν δὲν φοβόταν τὸν Σαούκ, μὲ τί εὐχαρίστηση θὰ ἔπαιρνε τώρα τὸ τραῖνο γιὰ νὰ γυρίσῃ στὴν Ἀλεξάνδρεια!..

Σὲ λίγο οἱ ἄλλοι βγῆκαν γιὰ νὰ ἰδοῦν τἀξιοθέατα τοῦ Σουὲζ—τὸ λιμάνι, τὰ δημόσια καταστήματα, τὰ ἐμπορικά, τὶς ἐργασίες τοῦ ἰσθμοῦ. Ὁ Ἀντιφὲρ ὅμως, ποὺ δὲν ἔδινε γι' αὐτὰ πεντάρα, ἐπροτίμησε νὰ καθήσῃ σ' ἕνα καφενεῖο τῆς πλατείας καὶ νὰ τοὺς περιμένῃ ρεμβάζοντας τὸ νησάκι του μὲ τὰ ἑκατομμύριά του. Μιὰ στιγμὴ μάλιστα τοῦ φάνηκε σὰ νὰ τὸ βλέπῃ μέσα στοὺς ἀτμοὺς τοῦ μεσημβρινοῦ ὁρίζοντα, φαινόμενο ἀντικατοπρισμοῦ σὺχνὸ στὶς ἀμμώδεις ἐκεῖνες ἀκρογιαλιές...

Στὶς 11 τοῦ Μάρτη, τὸ πρωί, τὸ ἀτμόπλοιο Ὤξος τελείωσε τὶς προετοιμασίες του καὶ φόρτωσε τὸ κάρβουνο ποὺ χρειαζόταν γιὰ τὸ ταξίδι τοῦ Ἰνδικοῦ ὠκεανοῦ. Ἀπὸ τὰ χαράματα εἶχ' ἐπιβασθεῖ ὁ καπετὰν Ἀντιφὲρ μὲ τοὺς δικούς του, καὶ λίγο κατόπι ὁ Μπὲν-Ὀμὰρ μὲ τὸν ψευτογραμματικό του.

Τὸ μεγάλο αὐτὸ ἀτμόπλοιο, ἂν κι' ἦταν κυρίως ἐμπορικό, μποροῦσε νὰ παίρνῃ κι' ἐπιβάτες, ποὺ οἱ περισσότεροι ἦταν γιὰ τὴ Βομβάη καὶ μόνο

μερικοὶ ἔβγαιναν στὸ Ἄδεν καὶ στὴ Μασκάτη.

Κατὰ τὶς ἕντεκα σήκωσε τὶς ἄγκυρες καὶ βγῆκε σιγὰ-σιγὰ ἀπ' τὸ λιμάνι. Ἐπειρὴ τὸ ταξίδι θὰ διαρκοῦσε, μὲ τοὺς διαμέσους σταθμούς, δεκαπέντε ἡμέρες, οἱ ταξιδιῶτες μας ἐκράτησαν μιὰ κ.μπίνα μὲ τρεῖς κοκέτες, καταλληλότατες γιὰ τὴ μεσημεριάτικη ἀνάπαυση καὶ τὸ νυκτερινό τους ὕπνο.

Ὁ Σαοὺκ κι' ὁ Μπὲν-Ὄμὰρ βολεύθηκαν σὲ μιὰν ἄλλη. Ὁ συμβολαιογράφος, ποὺ τὸν ἔπιανε ἡ θάλασσα, ἐκεῖ-μέσα θὰ περνοῦσε τὸν περισσότερο καιρό... Μόλις τὸν εἶδε στὸ βαπόρι, ὁ Ἀντιφὲρ τοῦ εἶπε ὀρθὰ-κοφτὰ κατὰ τὴ συνήθειά του:

— Κύριε Μπὲν-Ὄμάρ, ταξιδεύουμε μαζὶ μὰ καὶ χωριστά. Τραβᾶτε τὸ δρόμο σας κι' ἐγὼ τὸ δικό μου. Φτάνει νὰ βρεθῆτε κεῖ γιὰ νὰ πιστοποιήσετε πὼς πῆρα στὴν κατοχή μου τὴν κληρονομιά. Ὕστερα... ἐλπίζω νἄχουμε τὴν εὐχαρίστηση νὰ μὴν ἀπαντηθοῦμε πιά, οὔτε σ' αὐτόν, οὔτε στὸν ἄλλον κόσμο!

Ὅσο ὁ Ὄξος κατέβαινε τὸν κόλπο, ποὺ τὸν προστάτευαν τὰ δῶμάτα τοῦ ἰσθμοῦ, ἦταν σὰ νὰ ἔπλεε πάνω σὲ μιὰ ἥσυχη λίμνη. Ἀλλ' ἅμα βγῆκε στὴν Ἐρυθρὰ θάλασσα, οἱ ἄνεμοι ποὺ ἔπνεαν ἀπὸ τὶς ἀραβικὲς πεδιάδες, τοῦ ἔκαμαν πολὺ ἄσχημη ὑποδοχή. Τὸ πλοῖο ἄρχισε τὸ χορὸ καὶ πολλοὶ ἐπιβάτες πειράχτηκαν. Ὁ Σαοὺκ ἀντεῖχε, ὅπως κι' ὁ Ἀντιφέρ, ὁ Ζυχὲλ κι' ὁ ἀντιπρόσωπος τῶν ναυτικῶν τοῦ γλυκοῦ νεροῦ, ὁ Ζίλδας. Ὁ συμβολαιογράφος ὅμως ἔγινε ἐλεεινός. Δὲν ξεμύτιζε οὔτε στὸ κατάστρωμα οὔτε στὸ σαλόνι. Τὸν ἄκουγαν νὰ βογγάῃ ἀπ' τὴν καμπίνα του μὰ δὲν τὸν ἔβλεπαν καθόλου. Μόνο ὁ Ζίλδας, ποὺ τὸν λυπήθηκε ἡ ψυχή του, τοῦ ἔκανε κάπου-κάπου τὴ βίζιτα. Ὅσο γιὰ τὸν κάπετάν-Ἀντιφέρ, ποτὲ δὲν θὰ λυπόταν τὸν ἄνθρωπο ποὺ πῆγε νὰ τοῦ κλέψῃ τὸ πλάτος του. Καὶ βρῆκε πάλι ἀφορμὴ νὰ πειράζῃ τὸ φίλο του γιὰ τὴ μεγάλη του εὐαισθησία.

— Ζίλδα, τοῦ ἔλεγε, τί κάνει ὁ καλός μας Μπὲν-Ὄμάρ; Κοντεύει νὰ τὰ βγάλῃ ὅλα, νἀδειάσῃ ἐντελῶς;.. Ἔ, ἅμα μείνῃ μόνο τὸ τομάρι του, θὰ πάω κι' ἐγὼ νὰ τὸν ἰδῶ...

Ἂν δὲν φαινόναν ὅμως ὁ δυστυχισμένος Μπὲν-Ὄμάρ, ὁ γραμματικός του παραφαινόταν κι' εἶχε ἀρχίσει νὰ ἐνοχλῇ πολὺ τὸν Ἀντιφέρ, νὰ τοῦ δίνῃ στὰ νεῦρα. Γιατ' ἦταν φανερὸ πὼς τὸν ἐπρόσεχε, τὰν ἐπέβλεπε, τὸν κατασκόπευε, κατὰ παραγγελία βέβαια ποὺ θὰ τοῦ εἶχε δώσει ὁ... προϊστάμενός του.

— Μὰ τί θέλει αὐτὸς ὁ κρεμανταλάς, ἔλεγε θυμωμένος ὁ Ἀντιφέρ, καὶ δὲν βγάζει τὰ μάτια του ἀπὸ πάνω μου, ποὺ νὰ τοῦ βγοῦν καὶ τὰ δυό; Θὰ τὸν ἁρπάξω καμμιὰ ὥρα καὶ θὰ τὸν πετάξω στὴ θάλασσα!..

(Ἀκολουθεῖ) ΓΡ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΓΛΩΣΣΑ

ΑΣΤΕΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ ΣΕ ΕΞΗ ΕΙΚΟΝΕΣ ΜΕ ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ

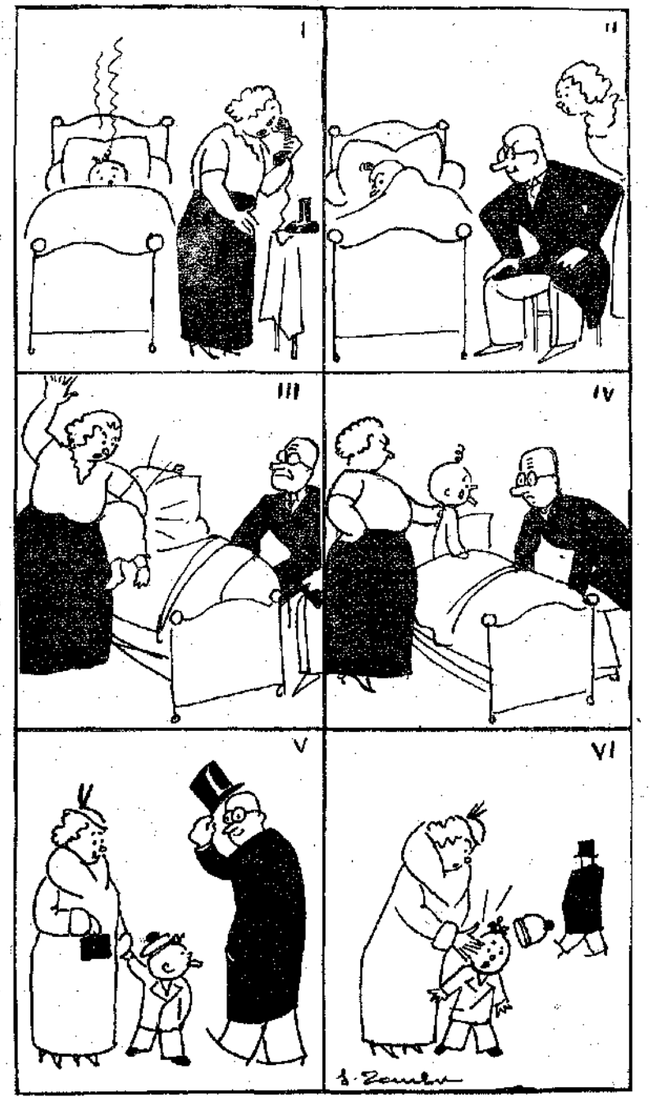

Ἀδύνατο νὰ βγάλῃ τὴ γλῶσσα του ὁ Μπέμπης γιὰ νὰ τὴν ἰδῇ ὁ γιατρός. Κι' ἡ μητέρα του ἀναγκάζεται νὰ τὸν δείρῃ. Ὅταν ἔγινε ὅμως καλὰ καὶ βγῆκε ἔξω μὲ τὴ μητέρα του, ἀπάντησαν στὸ δρόμο τὸ γιατρὸ κι' ὁ Μπέμπης τοῦ ἔβγαλε τὴ γλῶσσα του μὲ τὴ μεγαλύτερη εὐκολία. Φυσικά, ἡ μητέρα του τὸν ἔδειρε καὶ πάλι. Ὁ μικρὸς διαμαρτυρήθηκε: «Δὲ βγάζω τὴ γλῶσσα μου, μὲ δέρνεις. Τὴ βγάζω, μὲ δέρνεις. Τί νὰ κάνω λοιπόν;» — «Μὰ εἶναι γλῶσσα καὶ γλῶσσα», τοῦ ἀποκρίνεται ἡ μητέρα του. Καὶ τοῦ δίνει ἀκόμα μερικές...

ΝΕΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΑΠ' ΟΛΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

Η ΒΑΛΚΑΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

Δευτέρα ἐπίσκεψις

Λοιπόν; Δὲν θὰ πᾶμε πάλι σήμερα στὴν Ἔκθεσι τοῦ Παιδιοῦ; Πῶς δὲν θὰ πᾶμε! Ὅλη ἡ οἰκογένεια εἶναι ἐπὶ ποδὸς ἀπὸ τὸ πρωΐ. Ὅταν ἑτοιμάστηκα κι' ἐγὼ ἔκανα προσκλητήριο, μέτρησα δεκατέσσερα κεφάλια — μαζὶ μὲ τὸ δικό μου, βέβαια — καὶ ξεκινήσαμε.

Περνᾶμε τρέχοντας ἐκεῖνα ποὺ εἴδαμε προχτὲς — δὲν ἔχουμε καιρὸ γιὰ χάσιμο, ἂν θέλετε νὰ τὰ ξαναΐδῆτε, διαβάστε τὴν περασμένη Διάπλασι — καὶ φτάνουμε ἐκεῖ ποὺ εἴχαμε σταθεῖ.

Σεβασμὸς καὶ σοβαρότης! Βρισκόμαστε στὸν ἀνώτατον καθίδρυμα τοῦ Κράτους, στὸ Πειραματικὸν Σχολεῖον τοῦ Πανεπιστημίου. Τὰ παιδιὰ ποὺ σπουδάζουν στὸ Σχολεῖο αὐτὸ χρησιμεύουν γιὰ ὑποδείγματα στοὺς καθηγητὰς τῆς Παιδαγωγικῆς τοῦ Πανεπιστημίου, ποὺ ἐπάνω τους βασίζουν τὶς παρατηρήσεις τους γιὰ τὶς πνευματικές μας ἱκανότητες, γιὰ τὴν ἐξυπνάδα μας, γιὰ τὴν ἀντίληψή μας, γιὰ τὴ σωματική μας ἀνάπτυξη καὶ ὕστερα καταρτίζουν τὶς στατιστικές τους. Φαντάζομαι λοιπὸν τί ξεφτέρια πρέπει νὰ εἶναι τὰ παιδιὰ αὐτὰ καὶ δίχως ἄλλο θὰ εἶναι καὶ Διαπλασόπουλα. Ἀλλοιῶς δὲν μπορεῖ νὰ ἐξηγηθῇ τὸ φαινόμενο ποὺ μᾶς πιστοποίησε ἡ καθηγήτρια δεσποινὶς Γεδεὼν — μιὰ πολὺ νέα καὶ σοφὴ καθηγήτρια, ποὺ ἔχει γράψει περισσότερες μελέτες ἀπ' ὅσες πολλοὶ γέροι καὶ σοφοὶ καθηγηταί — πὼς δηλαδὴ τὰ Ἑλληνόπουλα εἶναι πιὸ ἔξυπνα ἀπ' ὅ,τι τὰ συνομήλικά τους Σουηδόπουλα καὶ Γερμανόπουλα.

— Καὶ τὰ κορίτσια; ρώτησε ἡ Κική, ποὺ εἶναι φεμινίστρια καὶ ὅταν μεγαλώσῃ θέλει νὰ γίνῃ βουλευτίνα.

— Καὶ τὰ κορίτσια, βέβαια.

Κι' ἕνα ἄλλο πρᾶγμα ἀκόμη, ποὺ δὲν τὸ φανταζόμουν. Ὄχι μόνον ἐξυπνότερα εἶναι τὰ Ἑλληνόπουλα, ἀλλὰ καὶ πιὸ ἀνεπτυγμένα ἀπὸ τὰ ξένα παιδιά, ὡς μιὰ ὡρισμένη ἡλικία τοὐλάχιστον. Ἀπὸ δώδεκα χρόνων καὶ πέρα ὅμως, ἐμεῖς ψηλώνουμε σιγὰ-σιγά, ἐνῷ ἐκεῖνοι οἱ μαγκλαράδες οἱ Γερμανοὶ κι' οἱ Σουηδέζοι, ψηλώνουν ἀπὸ ἕνα κεφάλι κάθε χρόνο. Εὐτυχῶς ὅμως ὑπάρχουν καὶ μερικὲς ἐξαιρέσεις, ἐγώ π. χ.

Ἂς εἶναι ἐδῶ σὰν νὰ πολυχασομερήσαμε. Ἂς πᾶμε στὸ Τμῆμα Σχολικῆς Ὑγιεινῆς τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας, ἂς θαυμάσουμε τὰ νέα περίφημα σχολικὰ κτίρια ποὺ μοιάζουν λιγάκι σὰν ὑπερωκεάνεια, ὅπως φώναξε ἡ Φιφή, ἀλλὰ ἔχουν τόσο ἀέρα καὶ φῶς κι' εὐρυχωρία — στ' ἀλήθεια, θὰ ἤθελα νὰ ξαναγινόμουν μαθητής, μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ πηγαίνω σ' ἕνα τέτοιο σχολεῖο — ἂς ρίξουμε μιὰ ματιὰ στὸ Διεθνὲς Ἵδρυμα προστασίας τοῦ Παιδιοῦ, ποὺ ἔχει τὴν ἕδρα του στὴ Γενεύη, καὶ ἐδῶ ἔχει ἐκθέσει προκηρύξεις ὑπὲρ τοῦ παιδιοῦ γραμμένες σὲ ὅλες τὶς γλῶσσες τῆς ὑφηλίου — καὶ ἂς ἀγκυροβολήσουμε στὸ Πατριωτικὸ Ἵδρυμα Περιθάλψεως.

Ἐδῶ ἔχουμε νὰ ἰδοῦμε καὶ νὰ θαυμάσουμε πολλά. Καὶ τί δὲν ἔχει κάνει τὸ Πατριωτικὸ Ἵδρυμα, ποὺ ἄλλωστε αὐτὸ ὀργάνωσε καὶ τὴν Ἔκθεσι. Φροντίζει γιὰ τὸ παιδὶ προτοῦ νὰ γεννηθῇ ἀκόμη. Ὕστερα ἔχει βρεφοκομικοὺς σταθμούς, σ' ὅλες σχεδὸν τὶς πόλεις τῆς Ἑλλάδος, ὅπου πηγαίνουν οἱ μητέρες τὰ μωρά τους καὶ τὰ ἐξετάζουν οἱ γιατροί, καὶ τὰ ζυγίζουν καὶ δίνουν φάρμακα καὶ γάλα στὰ πιὸ φτωχά, καὶ τὰ φωτογραφίζουν ἀκόμη!

Ὅλες ἐκεῖνες οἱ φωτογραφίες ποὺ εἴδαμε στοὺς δρόμους τῶν Ἀθηνῶν καὶ στὴν εἴσοδο τῆς Ἐκθέσεως εἶναι ἀπὸ τὰ παιδάκια ποὺ συχνάζουν στοὺς βρεφοκομικοὺς σταθμούς. Κι' ὕστερα ὅταν τὸ παιδάκι μεγαλώσῃ καὶ ἡ μητέρα του ἐργάζεται καὶ δὲν μπορεῖ νὰ τὸ ἔχῃ μαζί της, τὸ πηγαίνει τὸ πρωΐ στοὺς Παιδικοὺς Κήπους καὶ τ' ἀφήνει καὶ τὸ βράδυ πάει καὶ τὸ παίρνει, χορτάτο κι' εὐχαριστημένο ἀπὸ τὰ παιχνίδια ποὺ ἔκανε ὅλη τὴν ἡμέρα. Καὶ ὅταν τὸ παιδὶ μεγαλώσει ἀκόμη περισσότερο, τότε τὸ Πατριωτικὸ Ἵδρυμα φροντίζει καὶ τὸ στέλνει τὸ καλοκαίρι στὶς παιδικὲς ἐξοχές.

Ἄ, τί ὡραῖες ποὺ εἶναι αὐτὲς οἱ παιδικὲς ἐξοχές! Μιὰ ὁλόκληρη λιλιπουτίστικη πολιτεία στὴ Βούλα, ποὺ πρόκειται νὰ μεγαλώσῃ

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΤΟΠΕΙΑ

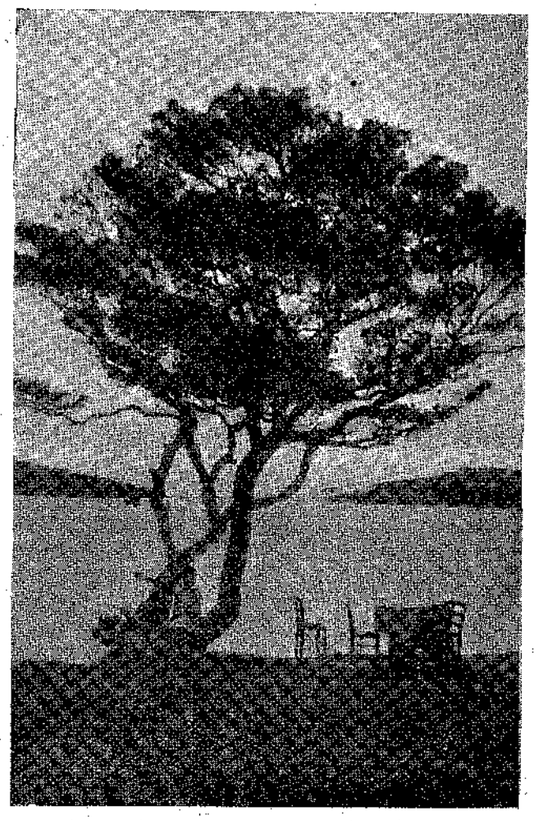

Μιὰ φεγγαρόφωτη βραδιὰ στὴ Βουλιαγμένη

Ἀνεκοινώθη ἀπὸ τὸν Γαβριὴν

ακόμη περισσότερο, όπως μας εξήγησε ο πρόθυμος οδηγός μας. 1256 παιδάκια επήγαν στις παιδικές εξοχές το 1915, τον πρώτο χρόνο που λειτούργησαν. Τώρα πηγαίνουν δυο χιλιάδες, αλλά πρέπει να πάνε δεκαπέντε χιλιάδες για να μπορέση να πη κανείς ότι όλα τα φτωχά παιδάκια των Αθηνών έκαναν τρεις βδομάδες εξοχή κι' αποταμίευσαν ήλιο και καθαρό αέρα και υγεία για όλο το χειμώνα.

Μα και τα πλουσιόπαιδα ακόμη θα ήθελαν πολύ να κάνουν μιά τέτοια εξοχή. Η κυρα-Μάρθα και οι αδελφές μου δεν χορταίνουν να θαυμάζουν και να σχολιάζουν τις φωτογραφίες, που δείχνουν τα παιδάκια όταν τρώνε, όταν παίζουν, όταν κάνουν το μπάνιο τους. Εγώ όμως σταμάτησα περισσότερο σε μία φωτογραφία που έχει τίτλο «ή Προσευχή». Καμμιά πενηνταριά παιδάκια, πέντε ως δκτώ ετών, στέκονται σε μιά μεγάλη αυλή ακούνητα, με τα χέρια σταυρωμένα και τα κεφαλάκια υψωμένα πρός ένα Σταυρό που βρίσκεται στη μέση της αυλής. Και δείχνουν τόση αφελή ευλάβεια στη στάση τους αυτή, που νομίζει κανείς πώς πάνω από τα σγουρά τους κεφαλάκια περνάει στοργικά το χέρι του Θεανθρώπου. Α, δεν γίνεται. Όταν τελειώσει ή Έκθεση θα πάω στο Πατριωτικό Ίδρυμα να ζητήσω τη φωτογραφία αυτή για να τη θυμάσετε και σείς.

Ωστόσο οι μικρότερές μου αδελφές έχουν ξεχαζέψει μπροστά στις κούκλες του παιδικού θεάτρου και ή κυρα-Μάρθα σταυροκοπιέται μπροστά στο σχέδιο του νέου κτιρίου των συσσιτίων που πρόκειται να κτίση στους Αμπελόκηπους το Πατριωτικό Ίδρυμα και όπου θα μπορούνε κάθε μέρα να φάνε και να χορτάσουν δέκα πέντε χιλιάδες φτωχοί άνθρωποι.

— Δόξα σοι ό Θεός! Δόξα σοι ό Θεός, έκαμε ή κυρα-Μάρθα. Άλλοτε μόνο αν βρισκόταν κανένας πονόψυχος χριστιανός και τούδινε ένα πιάτο φαΐ, μπορούσε ό φτωχός να μη πεθάνη της πείνας. Γώρα καθένας, χωρίς να ντροπιαστή και να βγη να ζητιανέψη, πάει και παίρνει το πιάτο με τη σούπα του και τα ψωμάκι του.

Ωστόσο, αν θελήσουμε να ίδούμε όλο το έργο του Πατριωτικού Ιδρύματος, θα κλείση ή Έκθεσις και . . . θα τελειώση ή σελίδα. Ας περάσουμε λοιπόν τρεχάλα από τον Ερυθρό Σταυρό της Νεότητος, που βάζει σ' επικοινωνία τα παιδιά όλου του κόσμου, από το Ασκληπιείον Βούλας, που νοσηλεύονται τα ραχιτικά παιδάκια, από το Ματευτήριον Βενιζέλου, το ίδρυμα αυτό που δεν υπάρχει όμοιό του στην Ανατολή, και από τα εργαστήρια του Πανεπιστημίου, όπου οί μικρότερές μου αδελφές εγούρλωσαν τα μάτια τους βλέποντας κάτι υπερφυσικά δμοιώματα της μύγας, του κουνουπιού και του ψύλλου.

Μα στο Παιδικόν Άσυλον Θεσσαλονίκης δεν μπορούμε παρά να σταματήσουμε. Όχι μονάχα γιατί παρουσιάζει ξεχωριστό ενδιαφέρον, αλλά ακόμη γιατί ή κυρία που εποπτεύει το περίπτερο, μιά από τις κυρίες του Ασύλου που ήρθε στην Αθήνα για να λάβη μέρος στις εργασίες του Βαλκανικού Συνεδρίου, είναι μιά παλιά Διαπλασοπούλα, ή κυρία Νάτσινα.

Πόση συγκίνηση αισθάνεται καθώς βλέπει το σπιτικό της Διαπλάσεως. Και πόση προθυμία δείχνει για να μας επιδείξη το έργο του «Ασύλου», που το καμαρώνει τόσο. Αλλά με το δίκιο της. Γιατί το Άσυλο αυτό κάνει αξιοθαύμαστα πράγματα. Περιλαμβάνει Ματευτήριο για τις πτωχές μητέρες, παιδικούς κήπους, νηπιαγωγεία. Νά ίδήτε με τί πρωτότυπο τρόπο μαθαίνουν τα παιδάκια του νηπιαγωγείου να διακρίνουν το μέγεθος, το βάρος και το σχήμα, να ίδήτε πώς συνειθίζουν στην εθκατασταστα, κρεμώντας κάθε βράδυ τις ποδίτσες τους στην ώρισμένη θέσι και τακτοποιώντας τα πραγματάκια τους. Νά ίδήτε τί ώραία που τρώνε. Στ' αλήθεια είναι αξιοζήλευτη ή Θεσσαλονίκη που έχει ένα τέτοιο Ίδρυμα!

Προχωρούμε ακόμη και θαυμάζουμε το κουκλόσπιτο της Near East Relief, που δεν είναι αληθινό κουκλόσπιτο, όπως νόμισαν οί μικρές αδελφές μου, αλλά ένα υπόδειγμα υγιεινού και συγχρονισμένου χωριάτικου σπιτιού, που δμοιά του—σε φυσικό βέβαια μέγεθος—έχει κτίσει πολλά ή οργάνωση αυτή στη Μακεδονία. Βλέπουμε και τη Λέσχη του Εργαζομένου Παιδιού, όπου τόσα εργαζόμενα παιδιά βρίσκουν ανάπαυση και ανάψυχη και κατάλληλα αναγνώσματα όταν σχολνούν από τη δουλειά τους και μέ ένα βήμα περνούμε τα σύνορα. . . και βρισκόμαστε στη γειτονική μας χώρα τη Γιουγκοσλαυία!

* * *

Στ' αλήθεια δεν θα το φανταζόμουν ποτέ ότι ένα ταξιδάκι ως τη βορεινή γειτόνισσά μας είναι τόσο εύκολο. Μά νά, βρισκόμαστε τώρα στο κέντρο της Γιουγκοσλαυίας Και απέναντί μας αντικρύζουμε, ένα μεγάλο έγχρωμο πορτραίτο του νεαροί βασιλιά της Γιουγκοσλαυίας Πέτρου, του νεαρώτερου βασιλιά της Ευρώπης. Φορεί την πορφύρα του, τη γαρνιρισμένη με ερμίνα, ό μικρός βασιλιάς, το στήθος του είναι κατάστολιστο με παράσημα και στο χέρι του κρατεί το σκήπτρο. Κι' δμως είναι ακόμη παιδί. Ένα παιδί με λεπτό και ευγενικό προσωπάκι, με μελαγχολικό βλέμμα. Και στην εικόνα ακόμη δείχνει πώς δεν αισθάνεται κανένα καμάρι που είναι βασιλιάς και πώς θα ήταν πολύ πιό ευτυχισμένος αν ζούσε ό μπαμπάς του και αυτός έμενε με τα παιχνίδια του και τις μελέτες του.

— Το καϊμένο τ' ορφανό! φιθύρισε ή κυρα Μάρθα με βουρκωμένα μάτια.

Κάτω από την εικόνα του βασιλέως Πέτρου είναι οί φωτογραφίες από τα δυο μικρότερα ορφανά βασιλόπουλα, τ' αδέλφια τους, και γύρω τους, σάν να θέλουν να μας δείξουν, πώς ή δυστυχία χτυπάει το ίδιο το καλύβι και το παλάτι, και μόνο ή αγάπη και ή φροντίδα φέρνει κάποια παρηγοριά κι' ανακούφιση, οί φωτογραφίες από τα διάφορα ίδρύματα που έχει ή Γιουγκοσλαυία συστήσει για τα παιδάκια τα ορφανά, τα φτωχά, τα ανάπηρα. Εκτός από τα παιδικά νοσοκομεία, υπάρχουν στην Γιουγκοσλαυία και ένα πλήθος άλλα σχετικά ίδρύματα. Σανατόρια για τα αδύνατα παιδιά που χρειάζονται μιά πολύμηνη θεραπεία, και «Πρεβεντόρια» για τα παιδάκια που δεν έχουν αρρωστήσει, αλλά επειδή ή κράση τους δείχνει προδιάθεση για φυματίωση ή άλλες αρρώστειες, έχουν ανάγκη από ήλιο, αέρα και καλή τροφή. Κι' αυτά τα βρίσκουν όλα εδώ, σ' αυτά τα θαυμάσια ηλιόλουστα κτίρια. Και σε ίδια κτίρια, μεγαλύτερα ακόμη, που τα σύστησε ό ηρωϊκός βασιλιάς Αλέξανδρος, μένουν τα παιδιά που ή δυστυχία τους είναι αθεράπευτη: Τά τυφλά, τα κωφάλαλα, τα ηλίθια.

Στη γειτονική Ρουμανία—καθώς βλέπετε κάναμε όλο τον γύρο των Βαλκανίων ανέξοδα—ό νεαρώτατος πρώην βασιλιάς ό γνωστότατός μας Μιχαλάκης—έχει ξαναγίνει σήμερα διάδοχος, και το στέμμα με όλα του τα πετράδια και όλα του τ' αγκάθια το φορεί ό πατέρας του. Αλλά κι' εδώ συναντούμε κάτι τρυφερό και συγκινητικό. Ο μικρότερος γιός της βασιλομήτορος Μαρίας, ό πρίγκιψ Μίρτσεα, πέθανε βρέφος ακόμη κατά τον Παγκόσμιο Πόλεμο. Και ή μητέρα του, που δεν μπορεί να λησμονήση το χαμένο της παιδάκι, σύστησε ένα σύνδεσμο για την προστασία της παιδικής ηλικίας και της έδωσε τ' όνομά του. Ο σύνδεσμος «Πρίγκιψ Μίρτσεα» είναι κάτι παρόμοιο με το δικό μας Πατριωτικό Ίδρυμα, και με τις φροντίδες του κατώρθωσε ώστε σήμερα στη Ρουμανία να υπάρχουν πολύ λιγώτερες χαροκαμμένες μάννες από πρίν και τα περισσότερα παιδάκια να φθάνουν γερά και δυναμωμένα στην εφηβική τους ηλικία.

Στο Ρουμανικό τμήμα δμως εκθέτουν και έργα των ίδιων των παιδιών. Και σ' δλους μας έκανε εντύπωση πόσο καλλιτεχνικό αίσθημα έχουν μέσα τους τα Ρουμανόπουλα και πόση έμφυτη καλαισθησία, για τα χρώματα ίδίως. Οί ζωγραφικές που παρουσιάζουν στα διάφορα λευκώματα είναι οί περισσότερες αντιγραφές, αλλά τί πρωτότυπα και χαριτωμένα είναι κάτι άλλα εργόχειρά τους: Μπουκάλια, χοντρά μολύβια, καλαμάρια φαθόπλεκτα! Δηλαδή τα τυλίγουν γύρω-γύρω με ψάθα όπως τις νταμιτζάνες και κατόπιν επάνω στην ψάθα αυτή πλέκουν ένα κάλυμμα με διάφορες πολύχρωμες κλωστές.

Η κυρα Μάρθα και οί αδελφές μου, πιό έμπειρες στα εργόχειρα σάν γυναίκες πρό είναι, εθαύμασαν τη λεπτοτάτη αυτή εργασία που θα χρειάζεται τόση επιμονή κι' υπομονή, ή δε Κική είπε πώς δεν θα επιθυμούσε στη ζωή της τίποτε άλλο, παρά να έχη ένα τέτοιο καλαμάρι για να τό βλέπουν οί συμμαθήτριές της και να σκάζουν. Ευτυχώς που τα εκθέματα δεν πουλιόνταν είδεμή ή δκτάτονας αδελφή μου, θα μ' ανάγκαζε να της τό πάρω.

Και τώρα φθάσαμε στη Βουλγαρία. Νά κι' ή Βασιλικούλα, ή μικρή πριγκίπισσα που την έβγαλαν έτσι γιατί γεννήθηκε του Αγίου Βασιλείου, καθισμένη σάν φρόνιμο παιδάκι κάτω από τις φωτογραφίες του μπαμπά της του βασιλιά και της μαμμάς της, της βασίλισσας. Η Κική εχάζεψε μπρός στο ώραίο της κολλιέ και ή Αιλή μπρός στα βουλγαρικα κεντήματα από το φουστανάκι της.

Και εδώ βλέπουμε άσυλα γιά τυφλά και ανώμαλα παιδιά, βρεφικούς σταθμούς, ορφανοτροφεία. Και αφού τα θαυμάσουμε κι' αυτά προχωρούμε και ξαναβρισκόμαστε στην Ελλάδα!

—Ντάγκα-ντούγκ, ντάγκα-ντούγκ! χτυπάει πάλι το κουδούνι, γιά την έξοδο.

— Χτύπα δσο θέλεις, τώρα δεν σ' έχουμε ανάγκη, τα είδαμε όλα! λέω εγώ.

— Στάσου, στάσου, Ανανία, φωνάζει ή Ελπίς. Εδώ είναι ένα δωμάτιο με τα εκθέματα του Οίκου Τυφλών, του Ορφανοτροφείου Χατζηκώστα, του Ζαννείου.

— Αυτά δεν έχουμε ανάγκη να τα ίδούμε τώρα γιά να εκτιμήσουμε την εργασία που γίνεται στα ίδρύματα που μου λές. Είναι φημισμένα και σεβαστά σ' δλη την Ελλάδα, είπε ή Αγάπη.

—Ένα μόνο ξέρω, συμπέρανα εγώ. Είδαμε τί κάνουμε έμεις για τό παιδί και είδαμε τί κάνουν και οί γείτονές μας. Και μπορώ να πω πώς πρέπει να είμαστε υπερήφανοι για τον τόπο μας, όχι μόνο γιατί έχουμε κάνει τη μεγαλύτερη και καλύτερη εργασία, αλλά ακόμη γιατί την κάναμε, ενώ είμαστε οί πιό μικρή και ή πιό φτωχή χώρα απ' δλα τα Βαλκάνια. Κι' ό μόνος τρόπος γιά να δείξουν την εύγνωμοσύνη τους τα Ελληνόπουλα, για δσα κάνει ή Πατρίδα τους γι' αυτά, είναι να φροντίσουν τα ίδια όταν μεγαλώσουν, να εργασθούν δσο μπορούν για την προστασία του παιδιού, για να ξεχωρίζη ό τόπος μας όχι μόνο ανάμεσα στα Βαλκάνια, αλλά και στα πιό πολιτισμένα κράτη της Ευρώπης.

Ο ΑΝΑΝΙΑΣ

ΤΟ ΔΕΛΦΙΝΙ

Στα νερά τα δικά μας άλλα θεριόψαρα μεγαλύτερα δε βρίσκουνται, εξόν από τα δελφίνια και τους φαλιανούς.

Οί φάλαινες περιδιαβάζουν ψηλά στις μεγάλες θάλασσες και δεν απερνούν τις δικές μας. Δελφίνια δμως και φαλιανοί από τα πιό πανάρχαια χρόνια ταξιδεύουνε στα νερά μας. Τούτα δμως δεν λογαριάζονται γιά ψάρια, δσο κι' αν ζούνε μέσα στο νερό. Οί ψαρολόγοι τα ονοματίζουνε κήτη, γιατί και μεγάλα είναι και σε πολλά διαφέρουνε από τα ψάρια. Πρώτα-πρώτα γεννάνε σάν τα βυζαχτάρικα ζώα της στεριάς, ζωντανά κι' όχι αύγά. Και τα βυζαίνουνε καθώς βυζαίνει τα κουτάβια της ή σκύλα ή ή αγελάδα τα δαμάλια της. Και γεννάνε ένα ή δύο, κι' όχι μιλιούνια σάν τα ψάρια. Υστερα έχουνε πλεμόνια και βγαίνουνε στον αφρό του κύματος και παίρνουνε βαθιές ανάσες στον αγέρα. Κι' αν απαντούμε ψάρια ξυπνά, που νογάνε χίλια δυό και σκαρώνουνε τερτίπια και μηχανές, τα δελφίνια έχουνε εξυπνάδα σπάνια, κι' δχι μονάχα νού αλλά κι' άλλες χάρες, που μονάχα σ' αξιόλογα ζωντανά μπορεί να ξεχωρίση κανείς.

Χαίρουνται άμα ήχος γλυκός χαϊδέψει τ' αυτί τους και μαζεύονται μερωμένα ν' αγροικήσουνε τραγούδι καλό ή οργάνου παιγνίδισμα. Και ξεχνιούνται μπροστά σε τέτοιες χαρές κι' αλησμονάνε και τροφή κι' εχθρούς. Ώρες των ωρών μπορεί ν' ακολουθάνε πλεούμενο, που μέσα του ό άνθρωπος, είτε με όργανο γιομίζει τον αγέρα μελωδίες, είτε με το λαρύγγι του γλυκολαλεί τον πόνο του ή τη χαρά του.

Κι' ακόμα τούτα τα ζώα έχουνε τη μπόρεση και την καρδιά να φιλιωθούνε με τον άνθρωπο. Δίπλα του να ταξιδέψουνε κι' από το χέρι του να πάρουνε τροφή. Ο Αιλιανός, στα παλιά χρόνια, ίστοράει μιά φιλία δελφινιού προς άνθρωπο. Φιλία όλο αίσθημα και τρυφερότητα ενός δελφινιού σ' ένα εφηβο παιδί. Μα δσα κι' αν ίστοράει τούτος ό τρισχαριτωμένος καλαμαράς, κι' δσο κι' αν κλειούνε τού παραμυθιού τη χάρη τα δσα λέει, σχέση βαθειά με την αλήθεια δεν έχουν.

Ωστόσο τα δελφίνια μένουν πάντα ζωντανά, αξιόλογα και ξυπνά. Βλέπουνε τα δίχτυα και ξέρουνε, σά να κρατάνε ρολόϊ, την ώρα και τη στιγμή που θα τα ρίξη ό ψαράς. Σάν να τάχουνε μελετημένα και συμφωνημένα, φτάνει και καταπίνει τα δίχτυα και τα ψάρια.

Φέρνει μεγάλη ζημία όπου κι' αν πέσει και συχνά βαρυγκομούνε οί ψαράδες Τό καμαρώνει δμως γιά δσες χάρες είπαμε και γι' άλλες όπου έχει.

Λιγοστά πλάσματα έχουνε γιά τη γέννα τους την τρυφερότητα και τη στοργή του δελφινιού. Έλαχε να πιαστεί μωρό δελφινιού κ' ή θάλασσα ανατρίχιασε από τον πόνο της μάνας και της φαμελιάς.

Κοπάδι τα δελφίνια ακολουθήσανε το τρεχαντήρι και το κυκλώσαν απ' δλούθε, φωνάζοντας γιά το άδικο που τους έγινε και το σκληρό αποχωρισμό του σπλάχνου από τη μάνα του. Φωνή και κλάμμα και βόγγος σπαρακτικός.

Κι' αφού τόφερε ό λόγος, αξίζει να είπωθεί πώς κακά λογαριάζονται γι' αφωνα τα ψάρια. Γιατ' είναι ψάρια που έχουνε φωνή και μπορούνε κάτι να διαλαλήσουνε κι' αυτά.

Τα ζώα τα στεριανά διαλαλούν τον πόνο τους και τη χαρά τους. Σφυρένε, κελαϊδάνε, μουγκρίζουνε, ουρλιάζουνε, και είναι δλ' αυτά μέσα γιά να κάνουνε τον άνθρωπο να τα φροντίζη και να τα λογαριάζη έτσι που πρέπει στην καλή ή την κακή τους ώρα. Γιά ν' αγγίξης ένα κουτάβι ή ένα γατάκι ή κι' ένα πουλερικό, θα πρέπει να λογαριάσης τη μάνα πούν' έτοιμη να χυμήξη και να προστατέψη, μ' δποια άρματωσιά την ώπλισε ή φύση, τη σάρκα από τη σάρκα της.

(Το τέλος στο ερχόμενο)

ΚΩΣΤΗΣ ΜΠΑΣΤΙΑΣ

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΝΥΧΤΑ ΒΟΥΒΗ

Σούρουπο... Στὸ θαμπὸ οὐρανὸ
Σύννεφα μολύβένια ταξιδεύουν...
Τὰ φύλλα σταχτοπράσινα σαλεύουν
Καθὼς τάγέρι ἀργοδιαβαίνει ἀπαλό.

Ἔκεα' ἡ νύχτα... Σιωπηλὰ
Τὰ πέταλα τὸ ρόδο κλείνει·
Κάθε φωνὴ μὲ τὸ σκοτάδι «βύγει
Σὰ νάφυγ'· ἡ ζωὴ μακριά, μακριά!..

Γαβριᾶς [Γ]

ΜΑΓΙΑΤΙΚΗ ΒΡΟΧΗ

Στὸν αὐλόγυρο τοῦ σχολείου ἑνὸς χωριοῦ τῆς Μακεδονίας συζητοῦσαν καμμιὰ δεκαριὰ χωριατόπουλα μαθηταὶ τοῦ σχολείου. Ἡ ἑπομένη ἦταν Κυριακὴ κι' ἤθελαν ν' ἀποφασίσουν ποῦ θὰ πᾶνε.

Τέλος ἀποφασίσανε, ὕστερ' ἀπὸ πολλὲς κουβέντες, νὰ πᾶνε ἀτοῦ «δράκου τὸ χαντάκι» γιὰ νἄχουν κοντά τους τὶς κερασιὲς καὶ νὰ φᾶνε κεράσια.

Τὴν ἑπομένη λοιπόν, πρὶν ἀνατείλῃ ὁ ἥλιος, τὰ ροδοκόκκινα χωριατόπουλα ξεκινοῦσαν γιὰ «τοῦ δράκου». Φτάσανε κι' ἀρχισαν τὸ παιγνίδι.

Ὁ ἥλιος βάδιζε, ὅπως πάντα, τὸν δρόμο του ἄλλ' ἔπαιζε κρυφτούλι μὲ τὰ παιδιά. Πότε κρύβονταν στὰ σύννεφα ποὺ εἶχαν ὑψωθῆ μαζί του, καὶ ἄλλοτε ἔβγαινε γελαστὸς γιατὶ δὲν μπόρεσαν νὰ τὸν βροῦν.

Τὰ σύννεφα ὅσο πήγαινε γέμιζαν τὸν οὐρανὸ καὶ τὸν ἔκαναν μαῦρο, ἀγριο κι' ἀπειλητικό.

Ἀπειλητικό. Ναί! ἀπειλοῦσε ὁ οὐρανὸς τὰ παιδιὰ μὲ τὶς βροντές του καὶ τοὺς ἔλεγε: Φευγᾶτε γιατὶ θὰ σᾶς κάνω «παπιά» σὰν ἀνοίξῃ τοὺς καταράχτες μου· φευγᾶτε.

Τὰ κουλιὰ ποὺ καταλάβανε τὰ λόγια τ' οὐρανοῦ τρέχανε νὰ κρυφτοῦν στὶς φωλιές τους· τ' ἀγρίμια τὸ ἴδιο καὶ μόνο τά παιδιὰ δὲν παράτησαν τὸ παιχνίδι τους, ὡς ὅτου ἄρχισαν νὰ πέφτουν οἱ πρῶτες χοντρὲς σταγόνες. Τότε τὸ παιδιὰ καταλάβανε τὶς προθέσεις τ' οὐρανοῦ κι' ἄρχισαν νὰ τρέχουν κατὰ τὸ χωριό· μὰ τώρα ἦταν ἀργά.

Ὁ οὐρανὸς δὲν μποροῦσε νὰ τὰ περιμένῃ κι' ἄνοιξε τοὺς καταράκτες του. Τὰ παιδιὰ—ὅπως καὶ τ' ἀργοπορημένα ζῶα—τρέχανε πιὸ γρήγορα. Ἡ βροχὴ ἐξακολουθοῦσε κι' οἱ ρίζες τῶν δέντρων ρουφοῦσαν ἄπληστα τὸ νερὸ ποὺ γιὰ πολὺ καιρὸ καιρὸ δὲν θὰ τόχαν.

Ἡ βροχὴ σὲ λίγο σταμάτησε κι' ὁ ἥλιος λαμπρὸς ξαναφάνηκε. Τὰ παιδιὰ ποὺ δὲν εἶχαν μπεῖ στὸ χωριὸ ξαναγύρισαν, τὰ πουλιὰ βγῆκαν ἀπ' τὶς φωλιές τους, τὰ σαλιγκάρια βγῆκαν νὰ βροῦν τροφὴ κι' ἡ φύση ξαναγύρισε στὴν ἡρεμία της.

Λευκοπυργιώτης [Β]

ΑΝΟΙΞΗ

Τὸ σούρουπο μὲ βρῆκε νὰ διαβάζω στὴν ταράτσα... Διάβαζα πολλὲς ὧρες κι' ἔτσι δὲν ἔνοιωσα πῶς σιγὰ-σιγὰ σκοτείνιασε... Τὰ μάτια μου κουράστηκαν. Πέταξα τὸ βιβλίο ἀπὸ τὰ χέρια μου κι' ἄθελά μου τὸ κεφάλι μου στράφηκε πρὸ τὴ δύση, πίσω ἀπ' τὰ βουνὰ τῆς Σαλαμῖνος, ποὺ τόσο καλὰ φαίνονται ἀπ' τὴ ταράτσα μας. Αὐτὸ ποὺ εἶδα μ' ἔκανε νὰ πεταχτῶ ἀπὸ τὸ κάθισμά μου ἔκπληκτη, γεμάτη θαυμασμό! Τί θαῦμα ἦταν αὐτό; Χιλιάδες ρόδινα σύννεφα σκέπαζαν τὸν καταγάλανο οὐρανό! Πορφύρινος ἀληθινὸς μανδύας, ἁπλωμένος στὸ στερέωμα. Πρώτη φορὰ στὴ ζωή μου ἔβλεπα τέτοιο θέαμα. Μὰ... σιγὰ-σιγά, ἡ γοητεία ἔσβυσε. Τὰ ρόδινα σύννεφα ἐξαφανίστηκαν καὶ χιλιάδες μικρὰ φωτάκια κι' ἄστρα ἀνάψανε... Γιὰ πολλὴν ὥρα ἔμεινα, ἔτσι ἀκίνητη, ἐκστατική... Ἀλήθεια σήμερα κάπου διάβασα ὅτι ὁ ἥλιος βρίσκεται στὸ ἐαρινὸ ἰσημερινὸ σημεῖο. Κι' ἔτσι ξαφνικὰ μπήκαμε στὴν ἄνοιξη. Μὰ καὶ βέβαια! Ποιὰ ἄλλη βραδυὰ τάγεράκι ἔφερνε τόσο μεθυστικὲς μυρωδιές; Πότε ἄλλοτε φυσοῦσε ἔτσι γλυκὰ ἀπαλά; Πότε τὸ γλυκὸ τραγούδι τῶν πουλιῶν ἔφτανε τόσο μεθυστικὰ σταθερά μας; Ποτὲ δὲν εἶχα νοιώσει τὴ γλύκα τῆς φύσης ὅσο ἀπόψε. Νοιώθω μέσα μου ἕναν ἄλλον ἄνθρωπο νὰ ξυπνᾷ, νοιώθω μιὰ λαχτάρα νὰ τρέξω, νὰ πηδήσω στὴ ἐξοχή, στὸ πράσινο γρασιδι νὰ κυλιστῶ...

Ἄνοιξη γλυκειά Θεά, σὺ ποὺ ἔχεις τὴ δύναμη νὰ μᾶς ἐανανοιώνῃς, σὺ ποὺ κάνεις τὰ πλάσματα τῆς φύσης νὰ σὲ ὑμνοῦν καὶ μαζί σου νὰ δοξάζουν καὶ τὸν Δημιουργό, Κεῖνον ποὺ μὲ τὰ φτωχά του πλάσματα σπατάλησε τόσα θαυμαστὰ δῶρα. Ἄνοιξη πῶς θἄθελα νἄμουν ποιητὴς νὰ σὲ ὑμνήσω τὰ σ' εὐχαριστήσω γιὰ τὴ μεγάλη χαρὰ ποὺ μᾶς φέρνεις. Μὰ τώρα, τί μπορῶ, ἐγὼ νὰ πῶ σὲ σένα τὴ Θεὰ ποὺ ξέρεις τόσες χαρὲς στὸ πέρασμά σου νὰ σκορπίζῃς... Μά... τί κάνω; Σκοτείνιασε ὁλότερα. Πρέπει νὰ κατέβω. Πόσο μὲ συνεπῆρε: ἡ Ἄνοιξη.

Πούπουλο [Β]

Η ΑΔΕΛΦΟΥΛΑ ΜΟΥ

Τὸ μόνο μου ὄνειρο, ἡ μόνη μου ἐπιθυμία ἦταν νἀποκτήσω ἕνα ἀδελφάκι ἀνεξάρτητα φύλου· πάντως θὰ προτιμοῦσα μιὰ ἀδελφούλα, καὶ παρακαλοῦσα τὸ Θεὸ νὰ εἰσακουσθῶ. — Ἤμουν ἐννέα χρόνων· τελευταία Κυριακὴ τῆς Ἀποκρηᾶς. Ἐγὼ καλεσμένη σ' ἕνα μπαλ-μασκὲ ντυμένη παπαρούνα. Ὅλα τὰ παιδιὰ μὲ τὰ ἀδελφάκια τους, ἐγὼ μόνο ξεχώριζα· βέβαια οἱ καλὲς οἱ φίλες δὲν μοῦ ἔλειπαν, ἀλλὰ ἴσια νὰ ἔχῃς μιὰ ἀγαπημένη ἀδελφούλα νὰ τῆς μάθῃς τὰ πρῶτα γράμματα καὶ ἀργότερα νὰ τὴν ἔχῃς παρηγοριὰ στὶς λύπες καὶ στὶς χαρὲς καὶ ἴσια μὲ ἁπλὲς φίλες μὲ τὶς ὁποῖες δὲ μπορεῖς νὰ περάσῃς ὅλη σου τὴ ζωή... Ἄχ καμμιὰ φορὰ δὲν θὰ πραγματοποιεῖτο τ' ὄνειρό μου; Ἡ ὥρα περνᾶ καὶ μὲ ζητοῦν· χαιρετῶ τὰ καλὰ κορίτσια καὶ μπαίνω στὸ αὐτοκίνητο. Στὸ δρόμο ἡ φαντασία ἔπλαθε τὰ πιὸ τρελλὰ ὄνειρα. Πῶς θὰ τὴν ἀγαποῦσα, πῶς θὰ τὴ χάιδευα τὴν ἀδελφούλα μου... Φθάσαμε! Πιέζω τὸ κουμπὶ καὶ χρειάστηκε κάμποση ὥρα γιὰ νὰ εὐαρεστηθοῦν νὰ μ' ἀνοίξουν. Ποιὸν βλέπω; Τὴ θεία μου! Τὸ μυστηριῶδες ὕφος της μ' ἔκανε νὰ ξεχάσω νὰ τὴ ρωτήσω γιατί μοῦ ἄνοιξε αὐτή.—Μὰ τί εἶναι αὐτὰ π' ἀκούω; Κλάμματα; Ναί, ναί μωρουδίσια κλάμματα, τὰ διακρίνω, τὸ στόμα μου ἀνοίγει ἀπ' τὴν ἔκπληξη. Ἡ θεῖα μου καμάρωνε τὴν ἀμηχανία μου. Τί εἶναι; τίνος; Ἀδελφὸς γιὰ ἀδελφή; Ὄμορφο; Τὰ εἶπα μὲ μιὰ ἀναπνοή· ἐκείνη γέλασε, μὲ πῆρε ἀπ' τὸ χέρι καὶ μ' ἀνέβασε. Τὰ κλάμματα παύουν· μὲ ὁδηγεῖ στὸ δωμάτιό μου ποὺ δίπλα στὸ κρεββάτι μου ὑπῆρχε... ἄν' ἄλλο κρεββατάκι μέσα στὸ ὁποῖο ἀναπαύετο ἕνα μωρουδάκι· τὸ πλησίασα. Ἡ ἀδελφούλα μου μοῦ λέει ἡ θεία. Τὰ μαλλάκια του μόλις φαίνονται· ἦταν παχουλούτσικο καὶ μελαχροινό! Τώρα πιὰ ἐννοοῦνται ὅλα! Ὁ καλὸς Θεὸς ἄκουσε τὴν ἐπιθυμία μου τὴν ὁποία καὶ ἐξεπλήρωσε. Τί χαρά! Τώρα κι' ἐγὼ θὰ ἔχω ἀδελφή.

Ἡ ἀδελφούλα μου μεγαλώνει! ἕνα, δύο, τρία, τέσσερα, πέντε, ἕξη ἐτῶν δεσποινίς! Τώρα εἶναι ἡ μικρή μου μαθήτρια καὶ πάῃ σχολεῖο ὅπου σημειώνει μεγάλη πρόοδο! Εἴμαστε δὲ ξέρετε πόσο ἀγαπημένες! Αὐτὰ εἶχα νὰ σᾶς πῶ γιὰ τὴν ἀδελφούλα μου. Τώρα σᾶς ἀφήνω γιατὶ μὲ περιμένει γιὰ μάθημα.

Κόκκινη Αὐτοκράτειρα [Γ]

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ἄννα.—Ἔλα, Τάκη, νὰ σοῦ πῶ ἕνα αἴνιγμα νὰ δῶ θὰ τὄβρῃς;.. «Εἶμαι ζῶον...»

Τάκης.— Αὐτὸ τὸ ξέρω,

Ἄννα.—Ἀφοῦ τὸ ξέρεις, πές το.

Τάκης.— Εἶσαι ζῶον!

Ἄννα.— Δὲν ντρέπεσαι... Μαμμά, ὁ Τάκης μὲ εἶπε ζῶον.

Τάκης.— Καλὲ μαμμά, μόνη της τὄπε καὶ μοῦ εἶπε νὰ τὸ πῶ κι' ἐγώ.

Ἀττὲ Ἰράμ

ΜΗ ΛΗΣΜΟΝΕΙΤΕ πῶς κάθε παραγγελία σας γιὰ νὰ ἐκτελεῖται ἀμέσως, πρέπει νὰ συνοδεύεται καὶ μὲ μιὰ τυπωμένη ταινία, ἀπ' αὐτὲς μὲ τὶς ὁποῖες σᾶς στέλνουμε κάθε ἑδδομάδα τὸ φύλλο.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Ἀθῆναι, 42 ὁδὸς Εὐριπίδου τὴν 24 Ἀπριλίου 1936

Ὁ Ραδιοφωνικὸς Σταθμὸς τοῦ Μπάρι τῆς Ἰταλίας, συνεργαζόμενος μὲ τὴ «Διάπλασι», διοργάνωσε δισεβδομαδιαῖες εἰδικὲς ἐκπομπὲς γιὰ τὰ Ἑλληνόπουλα, τόσο τοῦ Ἐσωτερικοῦ ὅσο καὶ τῶν ἑλληνικῶν παροικιῶν τοῦ Ἐξωτερικοῦ ὡς ἑξῆς: Κάθε Σάββατο, ὥρα (Ἀθηνῶν) 9 ἕως 9, 20' μ. μ. πρόγραμμα γιὰ μικρότερα παιδιὰ Κάθε Πέμπτη, τὴν ἴδια ὥρα (9 ἕως 9, 20') πρόγραμμα γιὰ μεγαλύτερα παιδιά. Γίνονται καὶ παντοῖοι παιδικοὶ διαγωνισμοί.

ΜΟΝΟ ὅσοι ἔχουν ψευδώνυμο καὶ μοῦ γράφουν, δικαιοῦνται νὰ ἔχουν ἀπάντηση—ἐκτενέστερη ἢ συντομώτερη, ἀναλόγως τοῦ θέματος καὶ τοῦ χώρου—στὴν Ἀλληλογραφία μου. Δυσανάγνωστα γράμματα, μὲ ξέθωρο μελάνι γραμμένα, ἢ ἀκατάστατα, βιαστικά, μουντζουρωμένα, δὲν τὰ διαβάζω. Ἐπίσης δὲν δέχομαι γράμματα ποὺ δὲν ἔχουν τὸ ἀπαιτούμενο γραμματόσημο καὶ πρέπει νὰ πληρώσω ὅ,τι λείπει διπλό. Νὰ τὰ ζυγίζετε στὸ ταχυδρομεῖο καὶ νὰ βάζετε τὸ γραμματόσημο ποὺ χρειάζεται.

ΑΥΤΟ τὸ φυλλάδιο τὸ λαβαίνετε πολὺ ἀργότερα ἀπὸ τὴν ἡμέρα του. Ἡ καθυστέρηση προῆλθε ἀπὸ ἀρρώστειες. Εὐτυχῶς οἱ ἄρρωστοί μου εἶναι τώρα καλά, ἐργάζονται δραστηρίως, κι' ἐλπίζω τὸ ἐρχόμενο νὰ βγῇ στὴν ἡμέρα του. Αὐτὰ γιὰ νὰ μὴ νομίσετε πὼς... τεμπέλιασα κι' ἐγώ, ὅπως μερικοὶ-μερικοί, ποὺ κάνουν νὰ μοῦ γράφουν μῆνες...

Ὁ κ. Ξενόπουλος, *Ροδία*, ὁ «ἀγαπημένος σου συγγραφέας» ἔλαβε τὸ χαριτωμένο σου γράμμα, κι' ἐπειδή, δυστυχῶς, δὲν εὐκαιρεῖ νὰ σοῦ γράψῃ ὁ ἴδιος, μὲ παρακάλεσε νὰ σοῦ πῶ πὼς τὸ διάβασε μ' εὐχαρίστηση καὶ μὲ συγκίνηση. Σ' εὐχαριστεῖ πολὺ γιὰ τὴν ἀγάπη σου, καθὼς καὶ τὶς φίλες σου Ζωὴ καὶ Νίκη. Τὰ σέβη του στὴ καλή σας διευθύντρια.

Ὁ «*Σύλλογος Ἀρσακειάδων Ψυχικοῦ*» μοῦ ἀναγγέλλει εὐχάριστα νέα. Ἄμα εἶδε τὴν ἔκκληση τῶν φτωχῶν παιδιῶν τοῦ Πκτριωτικοῦ Ἱδρύματος, παρακάλεσε τὴ διευθύντρια τοῦ Ἀρσακείου νὰ τὴ συστήσῃ στὶς Ἀρσακειάδες, καὶ πραγματικῶς ἡ καλὴ Κα Γιαννοπούλου τὰ ἔκαμε μὲ μεγάλη προθυμία, ἐπρόσφερε μάλιστα πρώτη γιὰ τὰ φτωχὰ παιδιὰ πέντε πήχαις ὑφασμα. Αὐτὸ τῆς ἔδωσε καὶ ἀφορμὴ νὰ ἐπαινέσῃ καὶ μένα καὶ τὶς Διαπλασοπούλες μου. Τώρα, στὶς συνεδριάσεις τοῦ Συλλόγου τους, κατὰ σύσταση τοῦ κ. Ἐπόπτη, παρίστανται καὶ ἡ ἀγαπημένη τους καθηγήτρια τῶν Ἑλληνικῶν δ. Μπέλλου, ποὺ συζητεῖ μαζί τους τὸ κάθε τι καὶ τὶς δίνει σὲ ὅλα. Τί καλά!

Δὲν περάζει, *Γκλόρια*, ἀφοῦ σ' ἐμπόδιζαν τὰ μαθήματα καὶ τοῦ σχολείου καὶ τοῦ σπιτιοῦ. Τί καλοκαίρι—κι' ἔφθασε!—ποὺ θὰ εἶσαι πιὸ ἐλεύθερη, θὰ μοῦ γράψῃς τακτικώτερα. Ὡσότου νὰ λάβῃς μέρος στὸ νέο διαγωνισμό, ἀφοῦ δὲν πρόφτασες στὸν προηγούμενο. Χαίρω ποὺ εἶσαι τόσο εὐχαριστημένη ἀπὸ τὴν ἐφετεινή μου βλη. Σοῦ ἔστειλα 4 τετράδια.

Τέτοιες λοιπὸν εἶναι οἱ ἐκδρομὲς ποὺ κάνετα, *Τζὶν-Τζίν*; Πίνετε νερὸ ὅπου πλένε «μύρια μικρόβια», καὶ τρῶτε φασουλάδα, καμωμένη «στὸ καζάνι τῆς μπουγάδας» ὅπου, γιὰ νὰ βρῇς ἕνα φασόλι, πρέπει νὰ κάμῃς... μακροβούτι; Ἂς εἶναι, τὸ ποιηματάκι σου εἶναι σατυρικὸ καὶ θὰ τὰ λές κάπως ὑπερβολικά. Νόστιμη κι' ἡ τελευταία στροφή:

Ποῦ πᾶγα μὲ ρωτήσανε,
Δὲν ξέρω νἀπαντήσω,
Κατέβηκα σὲ μιὰ τραφιὰ
Λάσπες γιὰ νὰ πατήσω.

Τὸ «Ἀπὸ τὰ Φαίδρα» ποὺ γράφεις στὸ τέλος, πολὺ καλό, θὰ τὸ βάλω ὡς Παιδικὸ Πνεῦμα.

Πραγματικῶς, *Ἀλκυὼν τοῦ Ἰονίου*, ἔχεις πολλὰ μαθήματα. Καὶ Ψυχολογία, καὶ Ὑγιεινή, καὶ Γαλλικά, καὶ Μουσική... Χαίρω ὅμως ποὺ ἀνάμεσα σ' αὐτὰ εἶναι καὶ Ραπτική, καὶ Μαγειρική, καὶ Πλεκτική, ποὺ θὰ σὲ κάμουν καὶ καλὴ νοικοκυρά. Γιατί ἡ νοικοκυροσύνη εἶναι πολὺ σπουδαῖο πρᾶγμα γιὰ ἕνα κορίτσι. Σοῦ ἔστειλα λυσόχαρτο. Περιμένω καὶ τὴ συνθεσούλα.

Μὰ βέβαια, *Κατάσκοπε 38*, τώρα ποὺ ἔχεις καὶ ψευδώνυμο καὶ λαβαίνεις μέρος στὴν κίνηση, καταλαβαίνεις καλύτερα τὸ περιοδικὸ αὐτὸ σὰν ἕνα σύντροφο. Ὁδηγό σοῦ ἔστειλα. Ἐκεῖ θὰ ἰδῇς κι' αὐτὸ ποὺ ρωτᾷς: ὄνομα καὶ ψευδώνυμο πρέπει νὰ εἶναι ἀχώριστα σὲ ὅ,τι μοῦ στέλνετε. Τὸ ψευδώνυμο μάλιστα, στὴν ἀρχὴ τοῦ γράμματος—στὴν ἐπάνω ἀριστερὰ γωνία—πρέπει νὰ σημειώνεται μὲ κόκκινο μελάνι, γιὰ νὰ βλέπω ἀμέσως τίνος εἶναι τὸ γράμμα.

Ὡραῖα θὰ ἦταν, *Ἀησμονημένη Ἐλπίς*, αὐτή, ἡ παράσταση ποὺ ἔδωσε τὸ Γυμνάσιο σας στὸ Θέατρο τὴν 25 Μαρτίου, μὲ πατριωτικὸ δράμα, μὲ ἐθνικοὺς χοροὺς κτλ. Εἶδες λοιπὸν καὶ τὴ «Στέλλα Βιολάντη» καὶ τὸν «Ποπολάρο», δυὸ ἀπὸ τὰ περιφημότερα ζακυνθινὰ ἔργα τοῦ συμπατριώτη σας; Καλὴ τύχη, γιατὶ πολὺ σπάνια περνοῦν ἀπὸ τὴν Ζάκυνθο δραματικοὶ θίασοι, κι' ἐνῶ στὰς Ἀθήνας καὶ σ' ὅλη τὴν Ἑλλάδα τόσοι ἔχουν ἰδεῖ αὐτὰ τὰ ἔργα, οἱ Ζακυνθινοὶ ὡς τώρα τἀγνοοῦσαν. Ἔμαθα μάλιστα πὼς ὁ θίασος Κροντηρᾶ τὰ ἔπαιξε πολὺ καλά, καὶ γι' αὐτὸ καὶ σὸ κατενθουσιάσθηκες. Γιατὶ ἀπὸ ἕνα κακὸ ἢ πολὺ μέτριο παίξιμο, προτιμώτερο εἶναι νὰ διαβάζῃ κανεὶς τὰ θεατρικὰ ἔργα καὶ νὰ τὰ παίζῃ μόνος του, μὲ τὴ φαντασία του.

Περιττὸ νὰ σοῦ πῶ, *Ἀγκάθι*, πόσο μ' εὐχαριστήσαν αὐτὰ ποὺ μοῦ γράφεις, ἄν καὶ δὲν μπορῶ νὰ τἀναλυτικώσω γιὰ τὸ φόβο τῶν... λαγωνικῶν. Γιὰ τὸ ζήτημα τῆς τρίτης κλίασης ὁ καθηγητής σας δὲν ἔχει δίκιο. Στὴ δημοτική, τὴ λαϊκὴ γλῶσσα, ἔχει καταργηθεῖ. Ὅλα τὰ *ες* ἔγιναν πρωτόκλιτα σὲ *η*, *βρύση-βρύσης*, *πόλη πόλης*, *φύση φύσης*. Ὁ πληθυντικός, κανονικά, εἶναι σὲ *ες* κι' ἡ γενικὴ σὲ *ῶν*, οἱ *βρύσες-τῶν βρυσῶν* (καὶ τῶν *βρυσῶνε*). Δὲν σημαίνει τίποτα ἄν ἄλλες οἱ λέξεις τῆς καθαρεύουσας δὲν ἔχουν συμμορφωθεῖ ἀκόμα κι' ἂν δὲν μποροῦμε νὰ ποῦμε οἱ *πόλεις-τῶν πολῶνε* καὶ οἱ *φύσες-τῶν φυσῶνε*. Προσωρινὰ *δανειζόμαστε* μερικοὺς τύπους ἀπὸ τὴν καθαρεύουσα καὶ λέμε οἱ *πόλεις τῶν πόλεων*, οἱ *λέξεις-τῶν λέξεων* (ἂν καὶ πολλοὶ ἄρχισαν νὰ γράφουν οἱ *λέξες-τῶν λεξῶν*), οἱ *ἐξετάσεις*, οἱ *κυβερνήσεις* κτλ. Ὅσο γιὰ τὰ οὐδέτερα, *κράτος*, *πλάτος*, *σκότος*, αὐτὰ ἔχουν μπεῖ πιὰ στὴ δημοτικὴ μὲ τοὺς τύπους τους: τὸ *κράτος-τοῦ κράτους-τὰ κράτη*. Μόνο ἀντὶ τὰ *πλάτη* λέμε καμμιὰ φορὰ *τὰ πλάτια*, τἄλλα ὅμως μένουν. Γενικῶς, αὐτὰ τὰ δάνεια ποὺ κάνουμε ἀπὸ τὴν ἀρχαία εἶναι ἐλάχιστα. Ἐξαίρετα λοιπὸν μπορεῖς νἀπαντήσῃς στὸν κ. καθηγητή: «Ἄ, ὄχι! τὸ *κράτος-τοῦ κράτους* εἶναι δημοτικό. Ἀφοῦ ὁ λαὸς λέει καὶ τὸ *κόστος-τοῦ κόστους*...»

Τώρα βέβαια, *Φοίβη*,—γιατὶ τὸ γράμμα σου εἶναι παλιὸ—θὰ εἶσαι ἐντελῶς καλὰ καὶ θὰ πηγαίνῃς στὸ σχολεῖο. Ἀρκετὰ καλοὶ οἱ βαθμοί σου· μόνο στὰ Μαθηματικὰ θὰ ἤθελα—κι' ἐλπίζω—νὰ πάρῃς τώρα ἀνώτερο. Νὰ μοῦ στείλῃς ὅ,τι θέλεις γιὰ τὴ Σελίδα, καὶ δὲν σημαίνει τίποτα ἂν στὴν ἀρχὴ σοῦ ἀπορριφθοῦν καὶ δυὸ καὶ τρία κομμάτια. Πῶς θὰ μάθῃς νὰ κολυμπᾷς ἂν δὲν μπῇς στὸ νερό;

Ἀτυχία, *Μικρούλα Τραλαλά*. Νὰ ἔχετε τόσο καλὸ καθηγητή, δημοτικιστή, νεωτεριστή, ποὺ νὰ σᾶς κάνῃ συζητήσεις, νὰ ζητῇ τὴ γνώμη σας γιὰ ὅλα τὰ πράγματα, νὰ σᾶς ἀγαπᾷ, νὰ τὸν ἀγαπᾶτε, κι' ὕστερα νὰ σᾶς φέρουν ἕναν καθαρευουσιάνο, σχολαστικό, ποὺ βρίσκεται πάντα μὲ τὴ βέργα στὰ χέρια... Ἀλλὰ τί νὰ κάνετε; Ὑπομονή! Ἔπειτα κάθε κακὸ ἔχει καὶ τὸ καλό του, φτάνει νὰ ξέρῃ κανεὶς νὰ τὸ βρῇ καὶ νὰ τὸ ἐπωφεληθῇ. Ἴσως ὁ καθηγητὴς αὐτὸς σᾶς κάμῃ νὰ μάθετε καὶ μερικὰ «σχολαστικά» ποὺ πρῶτα τὰ παραμελοῦσατε, μὰ ποὺ εἶναι τόσο ἀναγκαῖα! Καλὴ κι' ἡ δημοτικὴ ποὺ τὴ λατρεύεις. Ἡ γνῶση ὅμως τῆς ἀρχαίας, τῆς καθαρευούσας, εἶναι ἀπαραίτητη.

Τὸν εἴπες λοιπὸν τὸν πανηγυρικό σου, *Λευκοπυργιώτη*, κι' ὁ γυμνασιάρχης ἔμεινε εὐχαριστημένος; Κατάφερες νὰ ὑψώσῃς καὶ τὸ 8 $^{7}/_{10}$ τοῦ πρώτου ἑξαμήνου; Αὐτὰ περιμένω τώρα νὰ μοῦ γράψῃς. Κι' ὄχι πολιτικά, νὰ ζῇς! Δὲν εἶναι γιὰ τὴν ἡλικία σου, μὰ οὔτε κι' ἐγὼ καταγίνομαι ὥστε νὰ ξέρω νὰ σοῦ ἀπαντῶ... Ἀλήθεια, θέλεις νὰ γίνῃς πολιτικός; Δὲν εἶναι ἄσχημο. Ξέρεις ὅμως, *πρῶτα* γίνεται κανεὶς κάτι ἄλλο, κι' *ἔπειτα* πολιτικός. Γιὰ τὴν ὥρα λοιπὸν καὶ σὸ αὐτὸ τὸ *ἄλλο* πρέπει νὰ κυνηγᾷς. Καταλαβαίνεις τί θέλω νὰ πῶ. Ὁ Βενιζέλος, ποὺ τόσο τὸν θαυμάζεις, στὴν ἡλικία σου μάθαινε ἀκόμα καὶ μουσική. Κι' οὔτε ἰδέα εἶχε πὼς μιὰ μέρα θὰ κυβερνοῦσε τὴν Ἑλλάδα.

Παλιέ μου *Ἰωνικὲ Οὐρανέ*, σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὸ ξεσπάθωμα ποὺ μοῦ ἔκαμες «σὰν πιστὸς κι' ἀφοσιωμένος μου συνδρομητής». Πολὺ καλὰ σὲ θυμοῦμαι ἀπὸ τὰ χρόνια ἐκεῖνα, καθὼς καὶ τὴ *Ρέα* ποὺ χαλοῦσε τότε τὸν κόσμο στὶς Μικρὲς Ἀγγελίες «ὅπως σήμερα τὸν χαλάει ὁ *Γελαστὸς Ὑπολογαγός*, ὁ ἐξυπνότατος φίλος μου»...

Ἀττὲ Ἰράμ, ἔδωσα τὸ συγχαρητήριο γράμμα σου στὸν κ. Παπαδόπουλο γιὰ τὸ Μετάλλιο τῆς Ἀκαδημίας. Μοῦ παρήγγειλες νὰ σὲ δικαιολογήσω ἐγὼ γιὰ τὴν ἀργοπορία ὅπως μποροῦσα, γιατὶ ἐσὺ δὲν θὰ τὰ κατάφερνες καλά. Καὶ μοῦ φαίνεται πὼς βρῆκα τὸν τρόπο. «Ἴδές, τοῦ εἶπα, τί ὡραῖο συγχαρητήριο! Ἀργῆσε μά... δὲν πειράζει. Αὐτὸ καὶ μετὰ ἑκατὸ χρόνια νὰ ἔρχόταν, δὲν θἄχανε τὴν ἀξία του». Τὸ παραδέχθηκε ὁ κ. Παπαδόπουλος, καὶ μάλιστα μοῦ εἶπε νὰ τὸ δημοσιεύσω ὅλο γιὰ νὰ τὸ διαβάσουν καὶ... τὰ ἐγγόνια του. Κι' ἐπειδὴ σήμερα δὲν ἔχω τόπο, θὰ τὸ ἰδῇς στὸ ἐρχόμενο.

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Κανένα ψευδώνυμο δὲν ἐγκρίνεται, οὔτε ἀνανεώνεται, ἐὰν δὲν συνοδεύεται ἀπὸ τὸ δικαίωμα, δρ. 10.— Τὰ ἐγκρινόμενα ἢ ἀνανεούμενα ἰσχύουν ὡς τὸν 30 Νοεμβρίου 1936. Ὅσα συνοδεύονται ἀπὸ Α. ἀνήκουν σὲ ἀγόρια, καὶ ὅσα ἀπὸ Κ, σὲ κορίτσια

Ἀνανεώσεις Ψευδωνύμων: Δόνιφαν, ἀ. (ΓΘ). Νεγκούδ, ἀ. (ΠΤ). Σίφουνας, ἀ. (ΓΣΙ. Νουρονιχαρ, κ. (ΕΖ). Δημοσιογράφος, ἀ. (ΝΜ). Σπουδαῖο Ὑποκείμενο, ἀ. (ΜΝ)· Κόκκινος Τοξότης, ἀ. Εὐχάριστος Τύραννος, ἀ.

Ἡ Διάπλασις ἀσπάζεται τοὺς φίλους της: ***Νεοφερμένην*** (ἔλαβα τὸ διήγημα καὶ θὰ συμμορφωθῶ· ἔστειλα 10 τετράδια· «ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς μεταθέσεως» εἶναι τὸ σωστό, ὄχι «ἐπὶ τῆς εὐκαιρίας»· ἀλλὰ τὸ καλύτερο εἶναι τὸ ἁπλούστερο: «μὲ τὴν εὐκαιρία»·) ***Χανουμάκι*** (δὲν πειράζει, ἀφοῦ μοῦ ὑπόσχεσαι νὰ μοῦ γράψῃς τώρα κάθ' ἑβδομάδα· σοῦ ἔστειλα Ὀδηγὸ καὶ 14 τετράδια·) ***Δώραν Σαπόρτα*** (πολὺ μ' εὐχαρίστησε τὸ γραμματάκι σου· σὲ τέτοιες περιστάσεις ρωτοῦν τὸ γιατρό· μοῦ φαίνεται ὅμως πὼς ἡ θειά σου δὲν ἔχει ἄδικο· μόνο ποὺ τὸ ἐλάφρωμα πρέπει νὰ γίνῃ μὲ μεγάλη προσοχὴ καὶ βαθμηδόν· φίλησέ μου τὸν Ἄκη καὶ πές του πὼς τὸν περιμένω·) ***Κων. Ε. Σανθόπουλον*** (ἔστειλα 5 τετράδια καὶ σ' εὐχαριστῶ καὶ πάλι γιὰ τὸ ἐσπάθωμα·) ***Ζανὸ*** (περαστικά· γιὰ καθαυτὸ πρόσκοπος εἶσαι ἀκόμα μικρός· ἀλλὰ μπορεῖς νὰ γίνῃς «λυκόπουλο», νὰ καταταχθῇς δηλ. στὴ μικρὴ κλάση τῶν προσκόπων, ὅπου γίνονται δεκτὰ παιδιὰ 8 ἕως 12 χρονῶν καὶ περνοῦν θαυμάσια·) ***Χιωτοπούλαν*** (ἔλαβα· ἐλπίζω νὰ μὴν ἀργήσῃς πάλι τόσο· καὶ νὰ μοῦ γράψῃς πιὸ καθαρά, μὲ πιὸ σκοῦρο μελάνι·) ***Πούπουλο*** (καλὰ ἔκαμες, περίμενε· χαιρετῶ καὶ τὸ παλιό μου ***Ἱπτάμενο***·) ***Ἥλιον*** (αὐτό, καθὼς θὰ εἶδες, σοῦ ἐνέκρινα· χαίρω πολύ· ἔστειλα καὶ λυσόχαρτο·) ***Μιράνταν Κ. Δεμπώνα*** (ἔστειλα·) ***Στέφανον Ἀμάμάντον*** (αὐτὸ ἐδιάλεξα· ἔστειλα 3 δεσμίδες λυσόχαρτο·) ***Εἰρηνικὸν*** (Σῆμα καὶ φύλλο ἔστειλα·) ***Γαλιάντραν, Μικὴν Βολιωτοπούλαν, Ἄθων*** κτλ. κτλ.

Εἰς ὅσας ἐπιστολὰς ἔλαβα μετὰ τὴν ***20 Ἀπριλίου***, θὰ ἀπαντήσω ὁπόταν ἀρχίσῃ.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 278ου Διαγωνισμοῦ. Αἱ λύσεις τοῦ φυλλαδίου τούτου δεχταὶ μέχρι τῆς 25 Ἰουνίου.

236. Λεξίγριφος

Ἀκολουθεῖ τὸν πόλεμο,
Γλυκειὰ καὶ ποθητή·
Μὰ ἕνα νησὶ τῆς κόλλησα
Καὶ βλέπω στὴ στιγμὴ
—Τί κρῖμα ποὺ τὴ χάλασα!—
Μιὰ ἀγριεμένη θάλασσα.

Βοσκαροῦ

237. Συλλαβόγριφος

Ἀρνητικὸ ἀρχαῖο στὴν ἀρχή,
Με μιὰ κραυγὴ πουλιοῦ κατόπι,
Δυὸ γράμματα (τὸ ἕνα ντί)
Καὶ κάποια χώρα στὴν Εὐρώπη
Μᾶς παρουσιάζεται γνωστή.

Σπίδα

238. Μεταγραμματισμός

Βγάζεις Φτ καὶ βάζεις Βήτα,
Κι' ἕνα ζωντανὸ—γιὰ κοίτα—
Ποὺ σερνόταν στὴ γῆ,

Κυλᾷ τώρα τὰ νερά του,
Στὰ στριφογυρίσματά του,
Σὲ μιὰ χώρα μακρινή.

Πόλις τῶν Ὀνείρων

239. Μωσαϊκὸν

Γερμανία, Ἰσπανία, Ὁλλανδία,
Ἰταλία, Νορβηγία, Σουηδία,
Ἀπὸ ἕνα γραμματάκι τους δανείζουν
Κι' ἄλλη μιὰ τους... ἀδελφούλα σχη-
[ματίζουν.

Θάλης Βλαστὸς

240. Πυραμὶς

\+
* + *
* * + * *
* * * + * * *
* * * * + * * * *

Ἐκ τῶν ἄνω κατὰ σειράν: φωνῆεν, υἱὸς δικαίου τῆς Γραφῆς, ἐπικὸν ποίημα, εὐαγγελιστής, προτέρημα. Οἱ σταυροὶ καθέτως θηρίον.

Ἄνθος Ἀνεμώνης

241. Πρόβλημα... δύσκολον

Δύο τόμοι ἑνὸς συγγράμματος εἶναι τοποθετημένοι πλάϊ-πλάϊ εἰς μίαν βιβλιοθήκην. Ὁ πρῶτος ἔχει πλάτος 5 ἑκατοστῶν καὶ ὁ δεύτερος 4 ½ μὲ τὰ ἐξώφυλλα. Σκόρος ἀρχίζει νὰ τρώγῃ τρυπῶν κατ' εὐθεῖαν γραμμὴν ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τοῦ πρώτου τόμου ἕως τὸ τέλος τοῦ δευτέρου. Πόσων ἑκατοστομέτρων μῆκος ἔχει ἡ τρύπα τὴν ὁποίαν ἔκαμε ὁ σκόρος;

Ἑλληνικὸς Ἀετὸς

242-246. Μαγικὸς Φθόγγος

Τῇ ἀνταλλαγῇ ἑνὸς γράμματος εἰς ἑκάστην τῶν κάτωθι λέξεων δι' ἑνὸς μουσικοῦ φθόγγου, πάντοτε τοῦ αὐτοῦ, νὰ σχηματισθοῦν ἄνευ ἀνσγραμματισμοῦ ἄλλαι τόσαι λέξεις:

λαγών, βέλος, ἅμα, κώπη, κριός.

Γαρύφαλο

247. Διπλὸ Κεφάλι

Ἕλος, ὠμή, Ρᾶ, σός, ἄκων, ἅμα, κόμη, οὖς, τρόπος.

Εἰς τὰς λέξεις αὐτὰς νὰ προστεθῇ ἀπὸ ἓν γράμμα ὡς κεφαλή, ὥστε νὰ σχηματισθοῦν ἄλλαι τόσαι λέξεις, τὰρχικὰ τῶν ὁποίων νὰ ποτελοῦν διαπλασιακὸν ψευδώνυμον.

Βραΐλιάνα

248. Μικτὸν

ο - οο - γζ - α - μσ

Λευκοπυργιώτης

249. Γρῖφος

οφ
οφ
τὸ τὸ ααα ααα Μαρτίνου κ' Ἄνδρος οφ ου οφ
οφ
οφ
Ρωδία

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν Πνευμ. Ἀσκήσεων τοῦ φύλλ. 6

60. Πυραμὶς (πῖ, Ρᾶ, μῦς).—61. Ὁ Ἄππιος, ἡ Ἀππία, τὸ ἄπιον.—62. ΡΟΔΑΝΟΣ (ὄνος, δορά, Ἄρνος, νάρδος, σόδα).—63. ΚΑΤΣΩΝΗΣ (μτΣος, πρΗνής, νηΝεμία, ἄκΩν, ἀρΣενικόν, ἐνΤυπον, κλΑμμα, καΚία).—64. ***Περίλυπος ἐστὶν ἡ ψυχή μου*** (περὶ λῖ πῶς, ἐς τὶ ντί, ψῖ, χῖ μ' ου).

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Διὰ 1 ἕως 10 τὸ πολὺ λέξεις μὲ ἁπλὰ στοιχεῖα δρ. 6, τὸ ἐλάχιστον τίμημα. Πέραν τῶν 10 λέξεων 60 λεπτὰ ἡ λέξις· μὲ παχεῖα δὲ στοιχεῖα δρ. 1 καὶ μὲ κεφαλαῖα δρ. 1,50. Ὁ χωριστὸς στίχος δρ. 5. Οἱ μὴ συνδρομηταὶ πληρώνουν τὰ διπλά. Ἡ προκαταβολὴ εἶναι ἀπαραίτητη.

[ΑΣ'—292]

Χρυσὴ Ἀκτίνα, στὸ γιόρτασμά σου δέξου ὁλόθερμες εὐχές...

Κούλα Μαρίτσα

[ΑΣ'—293]

Ἀττικὸν ***Ἄλας***, γιὰ ποιὰ φωτογραφία μιλεῖς; Δὲν τὸ συνηθίζω. Ὑπάρχει ***κανεὶς*** ποὺ νὰ μπορῇ νὰ πῇ πὼς τοῦ ζήτησα φωτογραφία;.. ΚΟΚΚΙΝΟΣ ΤΟΞΟΤΗΣ

[ΑΣ'—294]

Ἀηξάσης τῆς ὑπ' ἐμοῦ ταχθείσης προθεσμίας πρὸς δήλωσιν ὑποταγῆς, τηρῶ τὴν δοθεῖσαν ὑπόσχεσιν: Σαρπηδὼν ἢ Ἀργοναύτης ἢ Πνεῦμα τῆς Ἀντιλογίας=Κυριακούλης Καγάκης. ***Ἄθως***

Γ. Γ. Ἐπιπροσθέτως ἔστω πρὸς γνῶσιν πάντων—καὶ δὴ τῆς Τρελλοπαρέας—ὅτι αἱ διαφεύσεις δὲν μὲ πτοοῦν. (Ἐννοούμεθα;)

[ΑΣ'—295]

Σιγαλοπερπάτητη ἢ Λευκή='Αφεντουλίδου, Χαμηλοβλεποῦσα = Βαλλιάνου. Ἐξομολογήθηκατε στὸν αἰθεσιμάματο μπαμπὰ τῆς Χαμηλοβλεπούσας; Ἂν ὄχι, τώρα εἶναι πιὰ ἀργά...

Ὅλως ὑμέτερος ***Ἄθως***

[ΑΣ'—296]

Καὶ τώρα, une petite surpise.... Ζουζοῦ=Ζουλιάνα Σαράτση (θὲς νὰ σὲ φωνάζω Νίτσα;). Χανουμάκι ἢ Διαβολάκι=Βέργη. Ἀελλώ, Πουπὰ=δίδες Σαράτση. Κόκκινος Τοξότης='Αποστόλατος (πρασινισσὲς τῶρα;) Ἀμαδρυὰς=Νικολετοπούλου. Ἠπειρωτόπουλα=Σούης=Βάνδα=Μπουκουβάλα (νὰ ἐφαρμόσῃς αὐστηρὴ δίαιτα). Καμάρι τοῦ Σπιτιοῦ=Δανηλάτου Θὰ μοῦ... ἀπαγγείλῃς τίποτα, Κικίτσα;. Excusez-moi. ***Ἄθως***

[ΑΣ'—297]

Δόξης Στέφανε, τί.... θαυμάσια (!!!) ποῦ ἦταν ἡ σύνταξη τῆς προχθεσινῆς ἀγγελίας σου! ***Ἄθως***

[ΑΣ'—298]

Ἀγράμπελη, μὲ ξέχασες. Συγχαρητήρια γιὰ τὸ δίπλωμα. ***Μύρτις***

[ΑΣ'—299]

Ὀδτι, Συμπαθητικέ, Τζιτζιφιάγκα, Κλέφτη τοῦ 21, Χαδιάρα, Νεᾶνις τοῦ Ἰονίου, Ἀρσακειὰς Νο 7, πότε νὰ περιμένω ἀπάντηση; ΜΥΡΤΙΣ

[ΑΣ'—300]

Ὁ Σύλλογος μας, ἀποφασισμένος νὰ χαρίζῃ κάθε χρόνο ἕνα χαμόγελο εὐχαριστήσεως σὲ κατατρεγμένα ἀπὸ τὴν τύχη πλάσματα, ἔντυσε κι' ἐφέτο ὅπως καὶ πέρυσι τὸ Μέγα Σάββατο δώδεκα ἄπορα παιδάκια μὲ τὶς εἰσπράξεις ἀπὸ τὸν ἐπιτυχέστατο χορό μας στὸ «Caprice».

«ΑΜΙΛΛΑ»

[ΑΣ'—301]

Μὲ μεγάλη μου χαρὰ θὰ δεχτῶ ἀπ' ὅλα τὰ μεγάλα Διαπλασόπουλα ἕνα γραμματάκι. Δ/σις: Νίκον. Μπαλτοίδην, ἐφημερίδα «Ἀνεξάρτητος» διά:

Δημοσιογράφον

[ΑΣ'—302]

Τιτίκα, Γκρέτχεν, Χρυσὴ Ἐλπίδα, Αἰσωπε, Ζουζοῦ, Λευκή, Γαρύφαλλο, Μάνε, Αὐγερή, Ἄνθος Μαΐου, Δόξης Στέφανε, Ἀθώα, Ὑπαρξις, Μελαχροινὴ Ἀμαζών, ἕνα γραμματάκι σας θὰ μ' εὐχαριστοῦσε ἰδιαιτέρως. ***Δημοσιογράφος***

[ΑΣ'—303]

Ὁποιος-α ζητεῖ μιὰ πραγματικὴ φιλία, ἂς μοῦ γράφει. Δ/σις: Τ. Βερβέρην, Σόλωνος 77 Ἀθήνας, διά:

Σπουδαῖο Ὑποκείμενο

[ΑΣ'—304]

Χωρὶς Φτερά, Νινέττα, Ἀγκάθι, Πρόμαχε Ἐλευθερίας, Ἀθώα Περιστερά, Θλιμμένη Ὀμορφιά, περιμένω ἕνα γραμματάκι σας. ***Σπουδαῖο Ὑποκείμενο***

[ΑΣ'—305]

Ἐν μᾶς λὲς «Ντέτεκτιβ Χ» (petit imbécile) διὰ μέσου τῆς «τελεβίζον» εἶδες ἀφ' ἑνὸς μὲν πὼς ἡ ***«Τρελλοπαρέα»*** εἶναι μικρή, καὶ ἀφ' ἑτέρου πὼς ἡ Ζουζοῦ καὶ ἡ Ἀκακία εἶναι ἀδελφούλες; Μάθε ὅτι οὔτε ἀδελφούλες εἶναι (Διαπλ. Βεβαιότατα) οὔτε λέγονται Παλαιολόγου (Διαπλ. Βεβαιότατα). Κουτόχορτο σὲ ταΐσανε; ΤΡΕΛΛΟΠΑΡΕΑ

ΜΗ ΛΗΣΜΟΝΕΙΤΕ πὼς κάθε παραγγελία σας γιὰ νὰ ἐκτελεῖται ἀμέσως, πρέπει νὰ συνοδεύεται καὶ μὲ μιὰ τυπωμένη ταινία, ἀπ' αὐτὲς μὲ τὶς ὁποῖες σᾶς στέλνουμε κάθε ἑβδομάδα τὸ φύλλο.

Τύποις ΣΕΡΓΙΑΔΟΥ Γεωργίου Σταύρου 10, Ἀθῆναι